LEGEARTIS
ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

ISSN 2406-1085

Двоброј 58/59 / јул–август 2017.

ИНГ-ПРО

25
ГОДИНА
ПОСТОЈАЊА

ИЗДВАЈАМО:

Утицај новог Закона о општем управном поступку на јавне набавке

Поступци у Агенцији за привредне регистре и нови Закон о општем управном поступку

Проблем примене Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама у поступку извршења

Јавнобележничка исправа као извршна исправа

Преглед и анализа досадашње судске праксе у вези са заштитом узбуњивача

Регулисање проблема дечје порнографије у одредбама Кривичног законика

Поступак регистрације стамбене заједнице, правила управљања и финансијског пословања зградом

ЈАВНЕ НАБАВКЕ • РАДНО ПРАВО • ГРАЂАНСКО ПРАВО • ПРИВРЕДНО ПРАВО • УПРАВНО ПРАВО • КРИВИЧНО ПРАВО

www.propisiupraksi.rs • www.legeartis.rs

25

ГОДИНА ПОСТОЈАЊА

ИНГ-ПРО

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

LEGEARTIS ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ
www.legeartis.rs

ISSN 2406-1085
Година V, двоброј 58/59, ЈУЛ–АВГУСТ 2017.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:
Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:
Ана Фулетин

Сарадници:
Алжбета Марко
Весна Филиповић
Владимир Живанкић
Владимир Саичић
Дејан Обренић
Драгана Марчетић
Драгана Станковић Николић
Драган У. Калаба
Зорка Пантелић
Марина Антић
Милан Ранђеловић
Милена Антић-Јанић
Никола Пантелић
Снежана Марјановић
Снежана Ћушић

Технички уредник:
Милена Станковић

Лектура:
Милица Радованчев

Графичка припрема:
Мирослав Арамбашић

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836 890
факс: +381 11 2836 474
имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.] . - Год. 3, бр. 25 (окт. 2014)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2014- (Београд : Digital art). - 28 cm

Месечно. - Наслов лат., текст ћир.. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140
ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Поштовани претплатници,

У летњем двоброју доносимо текстове о утицају новог Закона о општем управном поступку на поступке у Агенцији за привредне регистре и на поступак јавних набавки.

У области привредног права акценат је стављен на спорно правно питање које се појавило приликом подношења захтева за накнаду за кашњење у испуњавању новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама.

Када је у питању радно право, скрећемо пажњу на изузетно актуелан текст у овом тренутку – „Преглед и анализа досадашње судске праксе у вези са заштитом узбуњивача". Уз то, нудимо и објашњење основних правних института и појединачних решења према нацрту Закона о изменама и допунама Закона о мирном решавању радних спорова.

Осим наведених текстова, овај двоброј садржи и актуелне и практичне текстове из грађанског и кривичног права, са бројним примерима из судске праксе, затим текстове који се односе на Закон о становању и одржавању зграда, као и сталне рубрике.

Редакција

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:
- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

Календар важења правних аката

У овој рубрици доносимо преглед прописа који током овог месеца престају да важе (у целости или у делу), односно који одложено ступају на снагу и/или се одложено примењују у целости или у делу:

...пасоша, дипломатског пасоша и ...ик о измени Правилника о обрасцу ..., бр. 9/16 од 5. 2. 2016. године, а ступио ...ца, објављен у „Сл. гласнику ... године
– примењује се од 13. маја 2016. године

● Закон о изменама и допунама Закона о поморској пловидби, објављен у „Сл. гласнику РС", бр. 18/15 од 13. 2. 2015. године, а ступио је на снагу 21. 2. 2015. године
– одредбе члана 16. ст. 6. и члана 20. овог закона примењиваће се од 1. јуна 2016. године

● Правилник о измени и допуни Правилника о реглоскопима, објављен у „Сл. гласнику РС", бр. 49/15 од 5. 6. 2015. године, а ступио је на снагу 13. 6. 2015. године
– одредба члана 2. овог правилника важи до 1. јуна 2016. године

● Закон о енергетици, објављен у „Сл. гласнику РС", бр. 145/14 од 29. 12. 2014. године, а ступио је на снагу 30. 12. 2014. године
– одредбе члана 98. ст. 1. тач. 1) до 3), члана 99. и члана 225. ст. 1. тач. 1) до 3) и члана 225. ст. 4. овог закона се примењују од 1. јуна 2016. године

● Закон о потврђивању Европске оквирне конвенције о прекограничној сарадњи између територијалних заједница или власти, објављен у „Сл. гласнику РС – Међународни уговори", бр. 2/16 од 8. 2. 2016. године
– Конвенција ступа на снагу 16. јуна 2016. године

● Закон о потврђивању Амандмана на Конвенцију о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту, објављен у „Сл. гласнику РС – Међународни...

КАЛЕНДАРИ...
● ВАЖЕЊА ПРАВНИХ АКАТА
● ДОГАЂАЈА

СУДСКА ПРАКСА И СЛУЖБЕНА МИШЉЕЊА

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Недостојност за наслеђивање

У склопу сасвим новог формата овог броја можете пратити у нашем часопису доносећи вам приликом односе на случајеве из судске праксе, а к... недостојност за наслеђивање.

...остојност за наслеђивање (...ик РС", бр. 46/95, 101/03 – Одлука УС РС и 6/15)

...лан 4.

Не може наследити на основу закона ...штања, нити стећи какву корист из завештања (недостојан је):
1) онај ко је умишљајно усмртио оставио... ...о покушао;
2) онај ко је принудом, претњом или прев... ...о оставиоца да сачини или опозове завештање или неку његову одредбу, или га је у ...чио;
3) онај ко је у намери спречавања оставичеве ...е воље уништио или сакрио његово завештање, или га је фалсификовао;
4) онај ко се теже огрешио о законску обавезу из... ...оставиоца, или му је ускратио нужну помоћ;

Суд на недостојност пази по службеној дужности.

О недостојности за наслеђивање суд води рачуна по службеној дужности, али је терет чињеничне тврдње и доказа да ова недостојност постоји, на странци која то тврди.

Из образложења:

„Разлози ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани. Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је ванбрачни син пок. А. М. Свог оца је упознао када је имао 10 година. До 1992. године имао је ретке контакте са оцем, а од те године никако. Брига о оцу са његове стране није изостала његовом кривицом. Није се теже огрешио о обавезе издржавања, нити му је ускратио нужну помоћ. Нису постојали ни други разлози који би указивали на недостојност за наслеђивање оца. Тужилац није умишљајно усмртио свога оца, нити је то покушао. Између њих је било само свађе. Није се теже огрешио о законске обавезе издржавања према њему. Преко ...оца је примао ...ње мајке, а пок. А. М. издржавање није ...требно. Не може се говорити ни о ускр... ...помоћи оставиоцу, јер то не произилази ...изведених доказа.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови правилно закључују да нема основа за примену члана 4. Закона о наслеђивању који регулише појам недостојности за наслеђивање. Према ставу 1. тач. 1) овог члана, не може се наследити на основу закона или завештања нити стећи какву корист из завештања (недостојан је), онај ко је умишљајно усмртио оставиоца, или је то покушао. Према тачки 4. овог члана, недостојан је онај ко се теже огрешио о законску обавезу издржавања, или ускратио нужну помоћ. Према ставу 2. овог члана, суд на недостојност пази по службеној дужности. У конкретном случају, истакнути разлози за недостојност тужиоца да наследи свог оца, сада пок. А. М., нису испуњени. У току поступка у прилог ових својих тврдњи тужила није пружила одговарајуће доказе. Зато је суд о постојању (непостојању) тих

ПОСТАВИТЕ ПИТАЊЕ НАШЕМ АУТОРУ, НАСТОЈАЋЕМО ДА ОДГОВОРИМО НА СВАКО ОД ЊИХ

Негативне референце у ...набавки

...едње измене и допуне ...15. године донеле су собом ... јавним набавкама из августа негативним референцама о ко... ...мена када је реч о ...мо говорити у овом тексту

Милош Јовић
саветник у Управи за јавне набавке
budzeti@legeartis.rs

Кад су у питању јавне набавке, појам ...ференце има двоструки појавни ... У случају кад одређује додатне ... ...ће у поступку јавне набавке ... ...ти од... ...пословног капацитета ... ...а у реализа... ...та набавке, односно је у ...претходном ... испоручивао добра, извршавао услуге или ... дио радове који су предмет конкретне јав... ...бавке. Тада је реч о **пословним референца**... које би се условно речено могле назвати **пози**... **тивним референцама**. И док је у том случају реч о референцама које понуђача квалификују за добијање уговора о јавној набавци, негативне референце су оне које га могу дисквалификовати из „трке" за добијање уговора.

Институт **негативне референце** установљен је ради обезбеђивања поузданијег и солиднијег уговорног партнера наручиоца, а што је претпоставка целисходнијег и рационалнијег трошења јавних средстава. На тај начин, санкционишу се понуђачи који не извршавају своје обавезе у поступку јавне набавке или уговорне обавезе или их не извршавају на уговорен начин и под уговореним условима. С друге стране, будући да санкција никада није сама себи сврха, управо би свест о могућности да се нађе „на црној листи" код одређеног наручиоца, требало да понуђача додатно мотивише на озбиљнији, професионалнији и пословнији приступ извршавању сопстве...

...давним набавкама из 2008. године. Сходно ...да важећим прописима, наручиоци су имали ...ућност да одбију понуду уколико поседују ...каз који потврђује да понуђач није испуњавао ...које обавезе по раније закљученим уговорима ...давним набавкама који су се односили на исти предмет набавке, за период од претходних пет година за радове, односно три године за добра и услуге.

Закон о јавним набавкама из 2012. године („Сл. гласник РС", бр. 124/12) значајно је проширио обухват негативних референци, установивши их као обавезу за наручиоце, проширујући њихово дејство и на сâм поступак јавне набавке (не само на уговоре), те установивши својеврсну „црну листу" понуђача – списак негативних референци.

...едње измене и допуне Закона о јавним ...ама из августа 2015. године („Сл. гласник ...15) донеле су собом **неколико измена ...реч о негативним референцама**:
● не... ...ференца као могућност, не и обавеза з... ...е;
● неве... ...угих, таксативно законом ненаведе... ...негативне референце за одређеност ...ој документацији;
● прецизир... ...одног периода који је обухваћен нега... ...ференцом;
● укидање списка ...их референци.

Можда и **најзначајнија измена** јесте та да наручилац сада више није у обавези, већ има могућност да примени негативну референцу према понуђачу. Како су ове законске измене биле још један корак ближе директивама Европске уније из области јавних набавки, и у овом

АУТОРСКИ ТЕКСТОВИ СА ОБИЉЕМ КОРИСНИХ ПРИМЕРА И СТРУЧНИХ ТУМАЧЕЊА

(6) Трошкови продатих производа износе 1.250.000,00 динара.Укалкулисана разлика у цени је 25% на цену коштања, што износи 312.500,00 динара (1.250.000,00 × 25%). Обрачунати ПДВ по општој стопи износи 312.500,00 динара, од чега на цену коштања 240.000,00 250.000,00 (1.250.000,00 × 20%) и ПДВ на разлику у цени 62.500,00 (312.500,00 × 20%).

(7) Купцу су фактурисани спортски дресови са обрачунатим ПДВ-ом у износу од 1.875.000,00 дин.

(8) Купац је извршио плаћање фактуре у целости у износу од 1.875.000,00 динара.

(9) Треба извршити затварање свих конта класе 9 – Обрачун трошкова и учинака.

(10) Треба саставити Извештај о стању залиха производње на крају обрачунског периода.

(11) Треба прокњижити свођење почетног стања залиха производње на коначно стање залиха производње на крају обрачунског периода на бази података из Извештаја о стању залиха производње на крају обрачунског периода.

Напо... ...тих производа од 1.250.000,00 динара израчунати су на бази цене ... (682 комада × 1.832,... динара по комаду), док је продајна цена спортских дресова од ...000,00 динара по комаду изра... ...ата у износу од 2.500,00 динара (750 × 2.500,00).

Књижење:

Р. бр.	Конто			Износ	
	дугује	потражује		дугује	потражује
			...ИС	5	6
1	2	3	...спортски дресови	200.000,00	
			...алиха материјала		200.000,00
1.	910		Сировине и мате...	*...ријала – спортски дресови*	
		9000	Рачун за преузи... ...спортски дресови	500.000,00	
			...спортски дресови	120.000,00	
За отварање почетног стања 1. 1. 2016. за з...					
1а	9500		Материјали за... ...е залиха недовршене		500.000,00
	9600		Готови про... ...мање залиха готових		120.000,00
		9001	Рачун за ... ...недовршене производње и готових производа 1. 1. 2016. године на ... ...тих залиха из финансијског књиговодства		
			...ровине и материјал – спортски дресови	1.000.000,00	
		9010	Рачун за преузимање набавке материјала и робе		1.000.000,00
...а примљен материјал у магацин у вези са производњом спортских дресова					
	За	9500			
			Материјал за израду – спортски дресови	680.000,00	
		9100	Сировине и материјал – спортски дресови		680.000,00
...уклањање материјала у производњу у току године					

У овом броју...

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ

4 Утицај новог Закона о општем управном поступку на јавне набавке
9 Буџетско извештавање по програмима као новина за полугодишње и годишње извештавање

УПРАВНО ПРАВО

16 Поступци у Агенцији за привредне регистре и нови Закон о општем управном поступку
19 Уредба о прибављању и уступању података о чињеницама о којима се води службена евиденција („Сл. гласник РС”, бр. 56/2017 од 7. 6. 2017. године)

ПРИВРЕДНО ПРАВО

20 Проблем примене Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама у поступку извршења
23 Правни лекови у извршном поступку кроз судску праксу привредних судова

ГРАЂАНСКО ПРАВО

26 Јавнобележничка исправа као извршна исправа
32 Недозвољеност извршења – РАЗЛОЗИ (други део)
40 Практична разматрања питања судске надлежности – први део

РАДНО ПРАВО

50 Преглед и анализа досадашње судске праксе у вези са заштитом узбуњивача
55 Нацрт Закона о изменама и допунама Закона о мирном решавању радних спорова
59 Поновно одређивање пензије на основу накнадног осигурања
64 Радно време – мишљења Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
69 Материјални услови за остваривање права на дечји додатак
72 Усвојена Одлука о максималном броју запослених за 2017. годину

КРИВИЧНО ПРАВО

74 Регулисање проблема дечје порнографије у одредбама Кривичног законика
79 Кривично дело напад на службено лице у вршењу службене дужности из чл. 323. КЗ-а у судској пракси
87 Прекршај вређања службеног лица у вршењу службене дужности

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

90 Поступак регистрације стамбене заједнице, правила управљања и финансијског пословања зградом
94 Осврт на поједине примедбе упућене Закону о становању и одржавању зграда

РУБРИКЕ

49 Календар важења правних аката
98 Преглед прописа донетих између два броја
102 Портал читалаца

Утицај новог Закона о општем управном поступку на јавне набавке

Закон о општем управном поступку се у неким случајевима супсидијарно примењује и у поступцима јавних набавки по питањима која нису регулисана Законом о јавним набавкама, а нарочито у делу поступка заштите права.

Драгана Станковић Николић
дипл. правник и сертификовани предавач за обуку службеника за јавне набавке

Нови Закон о општем управном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 18/2016) своју потпуну примену остварује од 1. јуна 2017. године. Закон доноси значајне новине за странке и њихове заступнике у управном поступку, затим за државне органе и организације, као и за органе и организације на нивоу јединица локалне самоуправе, установа, јавних предузећа и других лица којима су поверена јавна овлашћења. Многи од њих су наручиоци у смислу Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС”, бр. 124/2012, 14/2015 и 68/2015). Нови Закон о општем управном поступку поједноставио је и убрзао опште управне процедуре у циљу успешнијег задовољења јавног интереса и интереса физичких и правних лица у управним стварима: проширен је сам процесни предмет, уведена су нова начела, уређен је нов начин комуникације између органа и странака (нпр. нова правила о електронском општењу међу странкама), успостављена су нова жалбена правна средства и друго.

Закон о јавним набавкама је *lex specialis* у односу на Закон о општем управном поступку, те се Закон о општем управном поступку у неким случајевима супсидијарно примењује и у поступцима јавних набавки по питањима која нису регулисана Законом о јавним набавкама, а нарочито у делу поступка заштите права. Ово је посебно и прописано чланом 148. став 6. Закона о јавним набавкама, којим је предвиђено да се на питања поступка заштите права која нису уређена овим законом, сходно примењују одредбе закона којим се уређује управни поступак. С тим у вези потребно је сагледати новине Закона о општем управном поступку у светлу одредби које имају утицај на јавне набавке.

Према новом Закону о општем управном поступку управна ствар је појединачна ситуација у којој орган, непосредно примењујући законе, друге прописе и опште акте, правно или фактички утиче на положај странке тако што доноси управне и гарантне акте, закључује управне уговоре, предузима управне радње и пружа јавне услуге. Управни акт у смислу овог закона јесте појединачни правни акт којим орган, непосредно примењујући прописе из одговарајуће управне области, одлучује о праву, обавези или правном интересу странке или о процесним питањима. Управни акти су решења и закључци.

Једна од новина Закона о општем управном поступку огледа се у увођењу електронске комуникације у делу општења органа и странака. Чланом 56. Закона о општем управном поступку прописано је да орган и странка опште у писаном или усменом облику, на брз и ефикасан начин, али тако да се омогући правна сигурност и економичност поступка; да општење у писаном облику обухвата општење

2) ако се доставља решење које се тиче већег броја лица која нису позната органу, а достављање на други начин није било могуће или одговарајуће;
3) у другим случајевима одређеним законом.

Чланом 144. Закона о општем управном поступку прописано је како орган може вршити исправке одређених нетачности у решењу које је донео, а које је касније утврдио. С тим у вези се често и у поступку јавних набавки постављало питање шта чинити са решењем или одлуком која је донета када сам наручилац касније утврди одређене неправилности – да ли исте може отклонити сам и да ли поново треба чекати проток жалбених рокова да би исправљени акт постао коначан. Члан 144. новог Закона о општем управном поступку у вези са претходним прописује одредбу по којој орган увек може да исправи своје решење или његове оверене преписе и да уклони грешке у именима или бројевима, писању или рачунању и друге очигледне нетачности. Решење о исправци почиње да производи правна дејства од када и решење које се исправља, али ако је исправка неповољна по странку – од када странка буде обавештена о исправци. То значи да је у случају ових исправки правило да решење којим се отклањају неправилности производи правно дејство од када правно дејство производи и решење које се исправља, сем у случају да је после исправке оно постало неповољније за странку, због чега производи правно дејство од дана када је странка обавештена о исправци. Након истека жалбених рокова исто постаје коначно.

Даље се, према члану 211. Закона о општем управном поступку, мора водити **службена евиденција о решавању у управним стварима**. Према овој одредби Закона службена евиденција садржи податке о броју поднетих захтева, броју поступака покренутих по службеној дужности, начину и роковима решавања управних ствари у првостепеном и другостепеном поступку, затим о броју решења која су поништена или укинута и о броју одбачених захтева странака и обустављених поступака. Наравно, наведени подаци се воде и исказују по управним областима. Чланом 208. Закона о општем управном поступку прописане су и казнене одредбе за невођење службене евиденције, које прописују да ће се новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казнити за прекршај овлашћено службено лице, у смислу овог закона, које жалбу са одговором првостепеног органа на жалбу и списима не проследи другостепеном органу у року утврђеном овим законом (члан 166. ст. 1. и 2. овог закона), односно које не води службену евиденцију о решавању у управним стварима (члан 211. овог закона). С тим у вези, када наручиоци доносе решења по уложеним захтевима за заштиту права, о истима морају водити службену евиденцију у складу са наведеним одредбама Закона о општем управном поступку. Законом о јавним набавкама је у члану 16. прописан још један вид евиденције по коме је наручилац дужан: да забележи све радње и акте током планирања, спровођења поступка и извршења јавне набавке; да чува сву документацију везану за јавне набавке, у складу са прописима који уређују област документарне грађе и архива, најмање десет година од истека уговореног рока за извршење појединачног уговора о јавној набавци, односно пет година од доношења одлуке о обустави поступка и да води евиденцију свих закључених уговора о јавним набавкама и евиденцију добављача.

У прелазним и завршним одредбама Закона о општем управном поступку је прописано да посебни закони којима су уређена поједина питања управног поступка у појединим управним областима, ће бити усклађени се са одредбама овог закона (члан 3. овог закона) до 1. јуна 2018. године. Влада је образовала Координационо тело за усклађивање посебних прописа са овим законом које је заузело став да ће се у периоду од 1. јуна 2017. године до 1. јуна 2018. године примењивати одредбе посебних закона чак иако нису усклађене са Законом о општем управном поступку. Након 1. јуна 2018. године, ако посебни закон није усклађен са Законом о општем управном поступку примењиваће се Закон о општем управном поступку.

С тим у вези, како су у предстојећем периоду, према Акционом плану за спровођење Стратегије развоја јавних набавки у Републици Србији за 2017. годину, предвиђене измене Закона о јавним набавкама у последњем кварталу 2017. године, можемо очекивати и његово усклађивање са одредбама новог Закона о општем управном поступку.

Буџетско извештавање по програмима као новина за полугодишње и годишње извештавање

Алжбета Марко
дипл. ек. с дугогодишњим радним искуством на пословима буџетског пословања, начелник за финансије у Општини Ковачица

Новина која је у погледу **програмског извештавања** везана за јединице локалне самоуправе јесте у томе што према буџетском календару који је прописан чланом 31. Закона о буџетском систему, **до 1. септембра текуће године** директни корисници средстава буџета локалне власти треба да доставе предлог финансијског плана локалном органу управе надлежном за финансије за наредну буџетску годину и још наредне две фискалне године, а овај предлог финансијског плана, између осталог, треба да садржи и **извештај о учинку програма за првих шест месеци текуће године.**

Уводне напомене

Најновијим изменама Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – испр., 108/13, 142/1468/15 – др. закон, 103/15 и 99/16) прописано је праћење и извештавање о учинку програма, програмских активности и пројеката државних органа и јединица локалне власти, а све у циљу обезбеђења услова за унапређење програмске структуре буџета, које треба да се реализује, пре свега, кроз увођење обавезе извештавања о оствареним учинцима програма корисника буџетских средстава на свим нивоима власти, односно и Републичког буџета и буџета јединица локалне самоуправе.

Измена се, између осталог, односи и на то да „Образложење буџета” треба да садржи:

- **образложење општег дела буџета** и
- **образложење програмских информација**.

Програмске информације садрже описе програма, програмских активности и пројеката корисника буџетских средстава, циљеве који се желе постићи у средњорочном периоду спровођењем програма, програмских активности и пројеката, као и показатеље учинка за праћење постизања наведених циљева. Неки од дефинисаних циљева, односно показатеља учинка програма, програмских активности или пројеката, представљају родно одговорне циљеве, односно родне показатеље којима се приказују и прате планирани доприноси програма, програмских активности или пројеката, остваривању родне равноправности.

Што се тиче **програмског извештавања,** новина која је везана за јединице локалне самоуправе јесте у томе што по буџетском календару директни корисници средстава буџета локалне власти до 1. септембра текуће године достављају предлог финансијског плана локалном органу управе надлежном за финансије за буџетску и наредне две фискалне године, који, између осталог, садржи и **извештај о учинку програма за првих шест месеци текуће године.**

Треба напоменути да је Министарство финансија припремило Упутство за праћење и извештавање о учинку програма за 2017. годину, које је припремљено како би се одредио начин праћења и извештавања о учинку програмског буџета државних органа и јединица локалне самоуправе, у циљу једнообразног извештавања везаног за законску обавезу праћења и извештавања о циљевима и индикаторима програмског

То практично значи да се Одлука о буџету локалне власти за наредну годину заснива, између осталог, и на постигнутим резултатима и потрошњи буџета по програмском моделу буџетирања у првих шест месеци текуће године.

Као што је у тексту истакнуто, годишњи извештаји о учинку програма део су образложења завршног рачуна републичког односно општинског буџета, те јавност стиче увид у резултате остварене кроз буџетску потрошњу у претходној фискалној години, чиме се доприноси већој транспарентности и одговорности јавне потрошње.

Пример обрасца за извештавање

ПРОГРАМСКА СТРУКТУРА
Програм 1: 0901 – Социјална и дечја заштита
Сектор: социјална заштита
Одговорно лице: _____

Програмска активност: 0901-0001 – Социјалне помоћи
Одговорно лице: _____
Опис програмске активности:
ЦИЉ 1. Унапређење заштите сиромашних

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна вредност у 2017. г.	Остварена вредност у 2017. г.
Назив: Број грађана који добијају новчане накнаде и помоћ у натури у складу са Одлуком о социјалној заштити, у односу на укупан број грађана	Број	2016.			
Коментар:					
Образложење напретка у остварењу циљне вредности:					

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна вредност у 2017. г.	Остварена вредност у 2017. г.
Назив: Број корисника једнократне новчане помоћи у односу на број грађана	Број	2016.			
Коментар:					
Образложење напретка у остварењу циљне вредности:					

Одговорно лице:
_____

Поступци у Агенцији за привредне регистре и нови Закон о општем управном поступку

У овом тексту аутор пише о утицају новог Закона о општем управном поступку на поступке у Агенцији за привредне регистре.

Снежана Ћушић,
дипл. правник

Од 1. јуна 2017. године примењује се нови Закон о општем управном поступку, објављен у „Службеном гласнику РС" бр. 18/2016. Овај закон дужни су да примењују државни органи и организације, органи и организације покрајинске аутономије и органи и организације јединица локалне самоуправе, установе, јавна предузећа, посебни органи преко којих се остварује регулаторна функција и правна и физичка лица којима су поверена јавна овлашћења (заједничко означење у закону: органи) када поступају у управним стварима.

Агенцији за привредне регистре поверена су јавна овлашћења (Закон о јавним агенцијама, Закон о Агенцији за привредне регистре).

ОДНОС ОПШТЕГ И ПОСЕБНОГ

Закон о општем управном поступку (у даљем тексту: ЗУП) примењује се на поступање у СВИМ управним стварима (члан 3). У Агенцији за привредне регистре (у даљем тексту: АПР) у поступку регистрације, евидентирања и објављивања података и докумената који су, у складу са посебним законом, предмет регистрације, евиденције и објављивања у регистрима и евиденцијама које води АПР, као и у другим питањима од значаја за регистрацију, евиденцију и објављивање, примењује се Закон о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре, што по слову ЗУП-а представља посебан управни поступак на који се односи став 2. наведеног члана 3. ЗУП-а: *Поједина питања управног поступка могу посебним законом да се уреде само ако је то у појединим управним областима неопходно, ако је то у сагласности са основним начелима одређеним овим законом и не смањује ниво заштите права и правних интереса странака, зајемчених овим законом.*

Сам Закон о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре упућује на ЗУП у недостатку одредаба односно уређује сходну примену закона у члану 4: *На питања која се односе на поступак регистрације и евидентирања, а која овим законом нису посебно уређена, примењује се закон којим се уређује општи управни поступак* (супсидијарна примена ЗУП-а).

Закон о општем управном поступку намеће законодавцу границе уређења појединих питања управног поступка у посебним законима, а одредбом члана 214. прописан је и рок за усклађивање посебних закона (***Обавеза усклађивања посебних закона, члан 214):*** *Посебни закони којима су уређена поједина питања управног поступка у појединим управним областима, ускладиће се са одредбама овог закона (члан 3. овог закона) до 1. јуна 2018. године.*

Подсетник: Донета је Уредба о прибављању и уступању података о чињеницама о којима се води службена евиденција („Сл. гласник РС”, бр. 56/2017 од 7. 6. 2017. године)

Уредба је ступила на снагу 8. 6. 2017. године. Овом уредбом ближе се уређује начин на који државни органи и организације, органи и организације покрајинске аутономије и органи и организације јединица локалне самоуправе, установе, јавна предузећа, посебни органи преко којих се остварује регулаторна функција и правна и физичка лица којима су поверена јавна овлашћења, врше увид, прибављају, обрађују и уступају, односно достављају податке о чињеницама о којима се води службена евиденција, а који су неопходни за одлучивање у управном поступку.

Уредбом је предвиђено да орган којем су потребни подаци за одлучивање у управном поступку, подноси писани захтев да му орган који је надлежан да води одговарајућу службену евиденцију, омогући трајни и непрекидни приступ евиденцији и потребним подацима.

Захтев за приступање службеној евиденцији (Образац ЗПСЕ) одштампан је у прилогу ове уредбе и чини њен саставни део.

Образац ЗПСЕ можете преузети и електронски попунити у оквиру издања ИНГ-ПРО Прописи.нет.

Образац ЗПСЕ

Орган који води службену евиденцију _____

ЗАХТЕВ
ЗА ПРИСТУПАЊЕ СЛУЖБЕНОЈ ЕВИДЕНЦИЈИ

Службена евиденција _____

Орган коме су потребни подаци _____

Ред. бр.	Управна ствар	Подаци потребни за одлучивање о управној ствари	Законски основ који оправдава потребу за прибављањем конкретног податка (наводи члан и став закона, назив закона и број службеног гласила у ком је закон објављен)
1.			
2.			
3.			
4.			

М.П.

РУКОВОДИЛАЦ ОРГАНА

_____

Место _____

Датум _____

Проблем примене Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама у поступку извршења

Аутор се бави спорним правним питањем које се појавило поводом подношења захтева за накнаду за кашњење у испуњавању новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама.

Владимир Саичић,
дипл. правник

Закон о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Сл. гласник РС”, бр. 119/2012 и 68/2015) уређује тематику рокова измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама између јавног сектора и привредних субјеката, између привредних субјеката, односно између субјеката јавног сектора, а у циљу спречавања неизмирења новчаних обавеза у року, с тим што се одредбе овог закона не примењују на привредне субјекте над којима је отворен поступак стечаја, у складу са законом којим се уређује стечај, а у комерцијалним трансакцијама у којима су ови привредни субјекти дужници. Овим законом је предвиђено да се уговором између привредних субјеката (члан 3. став 1), као и уговором између субјеката јавног сектора (члан 4. став 2) не може предвидети рок за измирење новчаних обавеза дужи од 60 дана, с тим да се уговором између јавног сектора и привредних субјеката не може предвидети рок за измирење новчаних обавеза дужи од 45 дана уколико је у том уговорном односу јавни сектор дужник (члан 4. став 1). Чланом 5. ставом 1. овог закона прописано је да поверилац има право да од дужника захтева накнаду за кашњење у испуњавању новчане обавезе у износу од 20.000 динара, за случај да новчана обавеза није измирена у роковима утврђеним одредбама чл. 3. и 4. овог закона.

Сврха и циљ доношења овог закона, како је закључено на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 13. 5. 2014. године, јесте поспешивање и јачање финансијске дисциплине у смислу благовременог испуњавања новчаних обавеза између субјеката на које се овај закон односи. Овај закон је почео да се примењује 31. 3. 2013. године.

Дакле, овим законом је предвиђена јединствена накнада од 20.000 динара, без обзира на висину новчане обавезе, те се у једнаком износу одређује накнада за кашњење у испуњавању новчане обавезе од нпр. 1.000,00 динара, као и за кашњење у испуњавању новчане обавезе од нпр. 1.000.000,00 динара, што је почетком периода примене овог закона, као и у каснијем периоду узроковало недоумице и неједнаку праксу судова.

У судској пракси су почетком периода важења овог закона привредни судови одбацивали предлоге за извршење у делу у ком је захтевана накнада за кашњење у испуњавању новчане обавезе, са образложењем да за исту није могуће одредити извршење без постојања основа за његово одређивање. На седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 13. 5. 2014. године, на којој је поступано у циљу решавања спорног правног питања, овај суд је заузео схватање да извршни поверилац на основу самог

на питања привредних судова који су утврђени на седници Одељења за привредне спорове Привредног апелационог суда, одржаној дана 7. 11. 2016. године и 8. 11. 2016. године. Првостепени суд је упутио питање Привредном апелационом суду како поступити када извршни поверилац поднесе више предлога за извршење према истоветном извршном дужнику, по основу сваког рачуна појединачно уместо да све рачуне обједини и поднесе јединствен предлог, те након подношења приговора од стране извршног дужника у циљу економичности суд одреди спајање поступака. Првостепени суд је у описаној ситуацији имао у виду да је извршни поверилац, сада тужилац, очигледно подносио појединачне предлоге за извршење за сваки рачун појединачно искључиво како би извршног дужника, сада туженог, обавезивао на плаћање већих трошкова извршења, те је постављено питање гласило да ли постоји могућност да се овакво поступање тужиоца оцени као злоупотреба поступања и да се самим тим тужиоцу досуди мањи износ трошкова. Одговор Привредног апелационог суда је гласио да би суд у јединственој парници, насталој спајањем свих парница иницираних подношењем више предлога за извршење према истоветном извршном дужнику, по основу сваког рачуна појединачно, приликом одлучивања о трошковима поступка требало да узме у обзир трошкове који су били потребни за покретање и вођења сваког појединог извршног поступка, без обзира на чињеницу што је тужилац имао могућност да све рачуне обједини и поднесе јединствени предлог за извршење.

Дакле, из два изнета одговора Привредног апелационог суда произлази да извршни повериоци неће сносити никакве последице, већ да им се напротив вишеструко исплати подношење више предлога за извршење (по принципу један рачун – један предлог) него подношење једног предлога за извршење којим би били обухваћени сви доспели а неплаћени рачуни према истоветном извршном дужнику. Не само што извршни повериоци и њихови пуномоћници на овај начин извршног дужника, сада туженог, обавезују на плаћање већих трошкова извршења (у које спадају и трошкови заступања од стране адвоката), већ остварују право на накнаду од 20.000,00 динара по сваком рачуну појединачно уместо на накнаду од 20.000,00 динара по предлогу за извршење.

Оставивши по страни проблем трошкова приликом подношења више предлога за извршење (по принципу један рачун – један предлог), аутор овог текста сматра да би се описани проблем у вези са накнадама за кашњење у испуњавању новчаних обавеза могао превазићи тако што би се у закону прописала накнада чија ће висина зависити од висине основне новчане обавезе (нпр. када у одређеном проценту зависи од висине основне новчане обавезе), те би на тај начин проблем подношења више предлога за извршење према истоветном дужнику, тј. једног предлога по једном рачуну, барем по питању ових накнада, био превазиђен.

Правни лекови у извршном поступку кроз судску праксу привредних судова

У наставку су наведени примери нове судске праксе привредних судова у извршном поступку.

Редакција Инг-Про

ЖАЛБЕНИ РАЗЛОЗИ ЗА ПОБИЈАЊЕ РЕШЕЊА О ИЗВРШЕЊУ

Законом о извршењу и обезбеђењу таксативно су прописани разлози на основу којих извршни дужник може жалбом да побија решење о дозволи извршења.

Из образложења:

У конкретној правној ствари решење о извршењу је донето на основу извршне исправе – плана реорганизације у стечајном поступку, чије усвајање је решењем потврдио суд. Одредбом члана 41. Закона о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС”, бр. 106/2015) прописане су врсте извршних исправа, међу којима је, под тачком 5. став 1. овог члана, прописано да извршна исправа јесте план реорганизације у стечајном поступку, чије је усвајање решењем потврдио суд.

Одредбом члана 74. Закона о извршењу и обезбеђењу таксативно су прописани разлози на основу којих извршни дужник може жалбом да побија решење о дозволи извршења, а с обзиром на то да изјављени жалбени разлози, изнети од стране извршног дужника, да постоји могућност продаје дела непокретности извршног дужника, не спадају међу разлоге који су прописани наведеним чланом 74. Закона о извршењу и обезбеђењу, решење првостепеног суда је донето правилно и у свему у складу са одредбом члана 84. Закона о извршењу и обезбеђењу.

(Решење Привредног суда у Пожаревцу, Ии. 75/17 од 16. 3. 2017, потврђено Решењем Привредног апелационог суда у Београду, Иж. 673/17 од 11. 5. 2017)

РАЗЛОЗИ ЗА ПОБИЈАЊЕ РЕШЕЊА О ИЗВРШЕЊУ НА ОСНОВУ ВЕРОДОСТОЈНЕ ИСПРАВЕ

Део решења у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање, може да се побија само ако потраживање из веродостојне исправе није настало или није доспело, ако је у веродостојну исправу унет неистинит садржај, ако је обавеза из веродостојне исправе испуњена или на други начин престала да постоји или ако је потраживање застарело.

Из образложења:

Законом о извршењу и обезбеђењу детаљно су регулисани разлози за побијање решења о извршењу на основу веродостојне исправе од стране извршног дужника.

Одредбом члана 89. Закона о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС”, бр. 106/2015), ставом 1, прописано је да део решења у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање, може да се побија само ако потраживање из веродостојне исправе није настало или није доспело, ако је у веродостојну исправу унет неистинит садржај, ако је обавеза из веродостојне исправе испуњена или на други начин престала да постоји или ако је потраживање застарело.

Из образложења:

Одредбом члана 74. Закона о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС”, бр. 106/2015) таксативно су наведени разлози због којих извршни дужник може жалбом побијати решење о извршењу, као и који су то разлози који спречавају извршење, а у овом случају ниједан од разлога који су наведени у жалби, не спречава одређено извршење.

Извршни дужник је у жалби навео да извршна исправа мора садржати клаузулу извршности и да је претходно морала бити достављена извршном дужнику, а пресуда није достављена ни извршном дужнику ни трећем лицу умешачу, при чему је другостепени суд пресудом одлучио потврђивање Пресуде П. 538/14, па је реч о противзаконитој судској одлуци против које се у ванредном поступку, по ванредним правним средствима, може преузети парнична радња странке у циљу заштите једнаких права странака пред судом, због чега је погрешно стављена клаузула извршности.

Разматрајући правилност побијаног решења о извршењу, на основу одредбе члана 78. став 3. Закона о извршењу и обезбеђењу, Привредни апелациони суд је нашао да жалба извршног дужника није основана.

(Решење Привредног суда у Пожаревцу, Ии. 65/17 од 27. 2. 2017, потврђено Решењем Привредног апелационог суда у Београду, Иж. 592/17 од 26. 4. 2017)

ОДЛУКЕ ДРУГОСТЕПЕНОГ СУДА ПО ЖАЛБИ НА РЕШЕЊЕ О ИЗВРШЕЊУ

Одлучујући о приговору и жалби суд не може да укине првостепено решење и да предмет упути на поновно решавање.

Из образложења:

Одредбом члана 26. Закона о извршењу о обезбеђењу („Сл. гласник РС”, бр. 106/15), прописано је да, одлучујући о приговору и жалби, суд не може да укине првостепено решење и да предмет упути на поновно решавање.

Одредбом члана 84. истог закона који регулише поступање другостепеног суда, ставом 3, прописано је да се у свему осталом на поступање другостепеног суда примењују одредбе о жалби против решења о извршењу (члан 78–80).

Одредбом члана 80. став 1. истог закона прописано је да се решењем о усвајању жалбе обуставља извршни поступак, преиначава првостепено решење о извршењу и одбија предлог за извршење, или се укида првостепено решење о извршењу и одбацује предлог за извршење.

Имајући у виду горе наведено, те цитиране одредбе члана 84. став 3. и члана 80. став 1. Закона о извршењу и обезбеђењу, како је првостепени суд одлучивао о основаности предлога за извршење, а претходно пропустио да утврди да ли је предлог за извршење потпун, то је применом одредбе члана 82. став 1. и члана 80. став 1. у вези са чланом 84. став 3. Закона о извршењу и обезбеђењу, другостепени суд укинуо првостепено решење о извршењу и одбацио предлог за извршење.

(Решење Привредног суда у Пожаревцу, ИИ. 93/16 од 1. 9. 2016, укинуто Решењем Привредног апелационог суда у Београду, Иж. 163/16 од 28. 9. 2016)

Јавнобележничка исправа као извршна исправа

На први поглед професије јавних извршитеља и јавних бележника немају много тога заједничког, али се у одређеним сегментима њихова деловања укрштају, па тако Закон о извршењу и обезбеђењу у извршне исправе, између осталог, убраја и јавнобележничке исправе.

Дејан Обренић,
дипломирани правник

У протеклих неколико година у правни систем Републике Србије уведене су нове правосудне професије међу којима и професије јавних извршитеља и јавних бележника. Увођењем ових носилаца јавних овлашћења у правни систем Србије уведене су и одређене новине у систем јавних исправа као резултат њиховог професионалног деловања. Тако јавни извршитељи доносе решења и закључке, упућују захтеве и дописе обавезујуће садржине и спроводе друге правне радње у оквиру добијених јавних овлашћења, док јавни бележници у оквиру својих законских овлашћења прихватају од странака изјаве воље и дају им потребну писмену форму и о томе издају исправе које имају карактер јавних исправа, затим издају преписе исправа, јавно потврђују чињенице и врше друге послове.

Иако на први поглед ове две функције немају много тога заједничког, у одређеним сегментима њихова деловања се укрштају. Тако Закон о извршењу и обезбеђењу у извршне исправе, између осталог, убраја и јавнобележничке исправе које имају снагу извршне исправе, а затим код норми које уређују поступак извршења ради наплате новчаног потраживања продајом непокретности извршног дужника, ЗИО прописује да споразум о продаји непокретности непосредном погодбом и уговор о продаји непосредном погодбом не подлежу солемнизацији од јавног бележника, а сходно томе уређује и споразум о продаји покретне ствари непосредном погодбом и уговор о продаји, за које је такође прописано да не подлежу солемнизацији од јавног бележника, чиме ЗИО, као *lex specialis* у области извршења и обезбеђења, уводи изузетке од примене Закона о јавном бележништву у претходно описаним ситуацијама. Поред наведеног, ЗИО на више места помиње јавнобележничке исправе, стављајући их у исти ранг са судским и управним исправама када су у питању њихова правна дејства, из чега се види да је у извршном поступку и поступку обезбеђења у потпуности имплементирано правно дејство јавнобележничких исправа као јавних исправа. Даље, у деловима ЗИО-а којима се уређује организација делатности јавних извршитеља закон је прописао да, између осталог, за јавног извршитеља не може да се именује лице које је разрешено дужности јавног извршитеља или јавног бележника, затим да се јавни извршитељ разрешава ако прихвати јавну функцију или функцију у органу управљања или надзора привредног друштва или почне да се бави пословима обезбеђења, адвоката или јавног бележника итд., као и да су са делатношћу јавног извршитеља, између осталог, неспојиви послови обезбеђења, адвокатуре или јавног бележништва. Из свега наведеног јасно је да се кроз Закон о извршењу и обезбеђењу провлачи свест о јавном бележништву као делатности од јавног значаја, која је, иако најмлађа, веома битан део нашег правног

омогући приступ хипотекованој непокретности (улазак у стан и сл.).

Уговор о хипотеци, односно заложна изјава о једностраној хипотеци која није у форми јавнобележничког записа и која не садржи све наведене елементе, нема снагу извршне исправе.

Као што се види из законске формулације уговора о кредиту и заложне изјаве, као посебних врста јавнобележничког записа, за њихову извршност су неопходна она иста три елемента која садрже и друге извршне јавнобележничке исправе, с тим што се код ове две врсте јавнобележничких записа захтевају и додатни елементи због њиховог великог правног значаја и као одраз њихове главне карактеристике да се односе на непокретности.

Када се на неки од наведених начина дође до одговора на питање када је јавнобележничка исправа постала извршна, странци која је овлашћена да на основу те извршне исправе тражи извршење преостаје још само да од поступајућег јавног бележника захтева да на извршну јавнобележничку исправу стави потврду о извршности пре него што покрене извршни поступак. Закон је уредио и ову ситуацију прописујући да у случајевима када је јавнобележнички запис извршна исправа, јавни бележник на захтев странке сам ставља потврду о извршности на исправу, као и да, ако је јавнобележничка исправа извршна и ако се отправак даје ради извршења, на отправку се означава да је извршан. Од значаја за повериоца је и то што је, према ЗЈБ-у, јавни бележник дужан да отправак изворника или примерак изда лицу које је у исправи означено као поверилац, односно његовим наследницима, ако су испуњени услови за извршење предвиђени законом. Такође, оверени или неоверени препис извршне исправе јавни бележник је дужан да изда како поменутим лицима, тако и сведоцима, вештацима, преводиоцима и тумачима, којима се исправа издаје на њихов захтев и трошак, ако у самој исправи није друкчије одређено.

Поред уређивања питања извршности домаћих јавнобележничких исправа, ЗЈБ је имао потребу да уреди и питање извршности јавнобележничких исправа сачињених по прописима других држава. У духу нашег правног система закон пре свега одређује да стране јавнобележничке исправе, под условом узајамности, имају исто правно дејство као и јавнобележничке исправе сачињене по овом закону, као и да стране јавнобележничке исправе не могу у Републици Србији имати правна дејства која немају по закону државе по коме су издате. У складу са наведеним су и норме по којима су страни јавнобележнички записи који су непосредно извршни по страном праву, непосредно извршни и у Републици Србији ако се односе на права која нису у супротности са правним поретком Републике Србије и ако садрже све елементе који су по закону Републике Србије потребни за извршење.

На крају треба напоменути и да ниједан закон не прописује *numerus clausus* јавнобележничких исправа које представљају извршне исправе. Битно је само да оне садрже наведене обавезне елементе да би имале статус извршних исправа. Тако у пракси није ретка појава да странке које закључују уговор о зајму, за који иначе није прописана обавезна овера потписа нити солемнизација, у овај уговор желе да унесу клаузулу извршности као средство обезбеђења. У том случају потребно је да поменути уговор, као нејавна исправа, буде потврђен (солемнизован) од стране јавног бележника, чиме се том уговору даје снага јавне исправе. Такође, захваљујући унетој изричитој сагласности зајмопримца по којој је зајмодавац овлашћен да на основу овако потврђеног уговора, ако потраживање зајмодавца по основу овог уговора не буде плаћено о доспелости, непосредно спроведе принудно извршење по доспелости обавезе ради намирења потраживања, овај уговор, након потврђивања од стране јавног бележника, постаје извршна исправа.

Недозвољеност извршења – РАЗЛОЗИ (други део)

У тексту који је због обимности подељен у два дела и чији је први део објављен у мајском броју овог часописа, аутор кроз примере из праксе пише о недозвољености извршења.

Како је у првом делу било речи о појму и поступку по тужбама за недозвољеност извршења, у другом делу ће наведено бити употпуњено разматрањем разлога због којих се може поднети тужба за утврђење да је извршење недозвољено.

Снежана Марјановић
судија Првог основног суда у Београду, заменик руководиоца Одељења судске праксе у грађанској материји

Анализирајући судску праксу у погледу **разлога** који се могу сматрати одлучним да би извршење било проглашено недозвољеним, односно, по терминологији коју уводи ЗИО, недопуштеним, уочене су одређене различитости, а и супротстављена су мишљења у погледу следећих разлога:

ПРАВО НА ДРЖАВИНУ И ПРАВО СВОЈИНЕ

Из образложења:

У конкретном случају тужени, као извршни повериоци, ни извршном дужнику, а ни тужиоцу као трећем лицу не оспоравају право својине на стану, већ тврде да то право, без обзира на промену титулара, не спречава извршење привремене мере од 8. 10. 2010. године. Погрешно налазећи да је извршни поступак покренут на основу пресуде од 10. 10. 2006. године, првостепени суд је пропустио да утврди садржину извршне исправе на основу које је одређено извршење решењем од 18. 10. 2010. године и да оцени да ли право на које се позива тужилац као треће лице спречава извршење. Ако је решењем из 2010. године, које је у решењу о извршењу означено као извршна исправа, одређена **привремена мера** у парници за **сметање државине** којом је извршном дужнику наложено да стан, испражњен од лица и ствари, врати у државину извршним повериоцима, било је потребно да се расправи да ли је отуђењем и предајом стана трећем лицу по купопродајном уговору од 13. 10. 2013. године, онемогућено извршење привремене мере и да ли, у складу с тим, право својине које је тужилац прибавио од извршног дужника, спречава извршење одређено решењем од 18. 10. 2010. године.

(Решење Апелационог суда у Београду, Гж. бр. 2097/12 од 3. 10. 2013. године)

Право својине трећег лица на непокретности **не** спречава извршење које се води ради **повраћаја државине**, на шта упућује одредба члана 78. Закона о основама својинскоправних односа у којој се наводи да суд пружа заштиту према последњем стању државине и насталом сметању, при чему није од утицаја право на државину, правни основ државине и савесност држаоца. Стога носилац права својине не може спречити спровођење извршења које се води на основу одлуке суда којом је утврђено сметање поседа и одређен повраћај државине, већ такво извршење може спречити само лице које има

Решењем суда од 9. 11. 2011. године је на предлог тужених као извршних поверилаца, ради наплате њихових новчаних потраживања по извршној пресуди суда, одређено извршење против извршног дужника на непокретности извршног дужника – трособном стану. Тужиоци су, као трећа лица у извршном поступку, поднели приговор и решењем истог суда од 26. 12. 2014. године, упућени су на парницу против тужених, као извршних поверилаца, како би доказали да је извршење на наведеном стану недопуштено. Извршни дужник не оспорава право тужиоца на стану, а извршни повериоци су га оспорили тврдећи да је купопродајни уговор тужилаца и извршног дужника фиктиван.

Првостепени суд на основу поднетих исправа утврђује да је А. А. уговором од 7. 12. 2009. године тужиоцима продао стан по цени која је уплаћена на банковни рачун продавца на дан закључења уговора. На стану је била уписана хипотека у корист банке због обезбеђења банчиног потраживања према предузећу из уговора о кредиту из 2008. године. Хипотекарни поверилац је 8. 12. 2009. године изјавом дозволио брисање хипотеке јер је обезбеђено потраживање намирено, а решењем Службе за катастар непокретности у Београду од 21. 12. 2009. године, дозвољено је брисање хипотеке из ЛН-а. Тужиоци су ступили у државину стана 20. 12. 2009. године, претходно су се 15. 12. 2009. године пријавили као потрошачи код испоручиоца електричне енергије, а према приложеним исправама у првој половини 2010. године пријављени су као корисници других комуналних услуга. Према потврди скупштине станара уселили су се у априлу 2010. године, а из уверења Службе за катастар непокретности од 3. 2. 2014. године, произлази да је тужиља поднела захтев за укњижбу својине на стану 25. 11. 2011. године.

Тужене су поднеле предлог за извршење на стану 21. 10. 2011. године, а забележба решења о извршењу уписана је у Катастар непокретности 16. 1. 2012. године. Тужиоци су укњижени као власници на основу наведеног купопродајног уговора, решењем од 12. 12. 2012. године. Тужиоци нису поднели захтев за укњижбу одмах по закључењу уговора јер су им недостајала средства за таксу и порез.

На основу овог чињеничног стања првостепени суд је правилно усвојио тужбени захтев и утврдио да је извршење на наведеном стану, одређено поменутим решењем од 9. 11. 2011. године, недопуштено.

Наводи тужених да је купопродајни **уговор фиктиван и да је закључен у циљу осујећења наплате** њиховог новчаног потраживања од извршног дужника нису тачни јер из свих писмених доказа несумњиво произлази да је дужник тужених скоро две године пре доношења решења о извршењу предао стан тужиоцима и од њих примио цену на свој рачун у банци, па је очигледно да уговорне стране нису тежиле осујећењу права продавчевих поверилаца. Нема доказа да су тужиоци могли знати да тужене имају потраживање према њиховом продавцу. Тужиоци су пре забележбе решења о извршењу поднели захтев за укњижбу, пуноважан правни основ за стицање својине стекли су пре подношења предлога за извршење, па околност да је њихово право укњижено касније, не користи повериоцима њиховог продавца. Обостраним извршењем купопродајног уговора стан је изашао из имовине извршног дужника у децембру 2009. године, па се на њему не може спровести извршење ради намирења потраживања тужених. Овде се не ради о отуђењу непокретности правним послом после доношења решења о извршењу, **већ о отуђењу пре доношења решења о извршењу**, па право својине тужилаца спречава намирење тужених из вредности стана, **без обзира** на то што је **укњижено после забележбе решења о извршењу**. Стога је правилно утврђено да тужиоци нису дужни да трпе намирење новчаног потраживања тужених према њиховом продавцу из вредности стана.

(Пресуда Апелационог суда у Београду, Гж. бр. 5744/15 од 2. 6. 2016. године)

ЗАКЉУЧАК

Разлози због којих се ова врста тужби подноси и даље изазивају дилеме у примени права. Циљ овог чланка је био да прикаже одлучне чињенице и дилеме у пракси које су уочене у досадашњем поступању судова у погледу разлога због којих се може тражити утврђење недозвољености извршења.

Практична разматрања питања судске надлежности – први део

Први део текста односи се на надлежност парничног суда, сукоб надлежности, надлежност домаћег суда у смислу Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља, као и на апсолутну надлежност и месну надлежност, са примерима из актуелне судске праксе.

Други део текста који ће бити објављен у септембарском броју, бавиће се проблематиком одређивања стварно надлежног суда, као и функционалном надлежношћу, такође са освртом на праксу судова.

Драгана Марчетић,
судија Првог основног суда, заменик руководиоца судске праксе у грађанској материји

Весна Филиповић,
судија Првог основног суда у Београду и руководилац Одељења судске праксе у грађанској материји

Под надлежношћу суда се у најширем смислу речи подразумева **делокруг послова одређеног суда, односно право и дужност судова да врше своју правосудну функцију.** Такође, кроз норме о надлежности парничног суда врши се разграничење судске надлежности од надлежности управних и других органа државне власти, као и од права и дужности судова страних држава да врше судску власт.

Суд који је надлежан да одлучује о предмету спора увек је надлежан да одлучује и о претходном питању прописаном чл. 12. Закона о парничном поступку.

Веома је битно нагласити да **надлежност представља процесну претпоставку** јер суд у некој правној ствари може расправљати и донети мериторну одлуку једино ако је надлежан. Због тога у току целог поступка суд пази на своју надлежност, али ова дужност није подједнака за све врсте надлежности.

Постоје следеће врсте надлежности о којима суд води рачуна било по службеној дужности, било по приговору странака, а то су:

1. надлежност домаћег суда,
2. апсолутна надлежност,
3. стварна надлежност,
4. месна надлежност и
5. функционална надлежност.

У том смислу суд у току целог поступка пази на своју апсолутну, стварну и функционалну надлежност, као и на надлежност домаћег суда, а на месну надлежност, осим ако се ради о искључивој месној надлежности, пази само по приговору туженог. Међутим, Закон ограничава временски и ову могућност оглашавања месно ненадлежним по приговору странке само до завршетка првог рочишта за главну расправу и упуштања у расправу, односно до завршетка припремног рочишта. По службеној дужности суд води рачуна о стварној ненадлежности, уз један изузетак: виши суд који је пропустио да се огласи ненадлежним за спор из надлежности основног суда (виши суд се може огласити ненадлежним за спор из надлежности основног суда само до упуштања туженог у расправу). Овде долази до изражаја правило да онај ко може више, може и мање, па виши суд задржава стварну надлежност.

У овом одељку биће дато неколико примера из праксе о начину поступања судова поводом оцене ове врсте надлежности.

Месна надлежност суда на чијем подручју се налази седиште војне јединице

Према стању у списима тужилац је 5. 10. 2009. године Општинском суду у Нишу поднео тужбу против туженог ради накнаде нематеријалне штете коју је, према наводима из тужбе, претрпео док се налазио на одслужењу војног рока у Војној пошти Лесковац. Према Извештају ВП 5002 од 13. 6. 2011. године, чије је седиште у Београду, седиште Команде ВП из Лесковца се налази у Београду при ВП 5002, а не у Нишу при ВП 1097 Ниш.

Одредбом члана 56. Закона о парничном поступку прописано је да је у споровима против Србије из односа са војним јединицама односно установама искључиво надлежан суд на чијем се подручју налази седиште војне јединице односно установе.

У конкретном случају је надлежан Први основни суд имајући у виду да је седиште Команде војне јединице у Београду.

(Врховни касациони суд, Р311/11 од 18. 7. 2011. године)

Месна надлежност по регресној тужби

У току поступка утврђено је да је првотужени управљао путничким возилом у власништву друготужене која за исто није имала закључено обавезно осигурање, а било је и без регистарског броја, те да је првотужени без положеног возачког испита проузроковао саобраћајну незгоду дана 1. 11. 2000. године на локалном путу Шимановци – Прахово, у којој је оштећено путничко возило власника Т. Ж. који је том приликом задобио тешке телесне повреде.

Првостепени суд је одбио приговор месне ненадлежности примењујући одредбу члана 45. Закона о парничном поступку којим је прописано да је за суђење у споровима због вануговорне одговорности за штету, поред судова опште месне надлежности, надлежан и суд на чијем је подручју штетна последица наступила, као и да је, када је штета настала услед смрти или тешке телесне повреде, поред суда из става 1. истог члана, надлежан и суд на чијем подручју тужилац има пребивалиште односно боравиште. Стога је у конкретном случају правилно заснована надлежност према подручју где тужилац има седиште.

(Пресуда Првог општинског суда у Београду, П 355/06 од 29. 1. 2008. године, Пресуда Вишег суда у Београду, Гж 13687/10 од 28. 9. 2011. године)

У следећој одлуци је, с друге стране, заузет супротан став.

Регресни поверилац који је исплатио накнаду штете трећем лицу из својих средстава, не може се сматрати оштећеним, па се према његовом седишту не може засновати месна надлежност суда

Тужилац (Гарантни фонд Београд) је тражио да се тужени М. С. из Врбаса обавеже да по основу регреса исплати износ од 200.000,00 динара са законском затезном каматом. Тужбени захтев заснован је на чињеници да је тужилац из својих средстава исплатио наведени износ лицу оштећеном у саобраћајној незгоди која се догодила у Малом Иђошу, а коју је изазвао тужени управљајући возилом под дејством алкохола у крви. Поступајући по истакнутом приговору месне ненадлежности против решења о платном налогу којим је обавезан тужени да тужиоцу на име регреса исплати износ од 200.000,00 динара, првостепени суд се, у смислу члана 45. став 1. ЗПП-а, правилно огласио месно ненадлежним и списе предмета доставио Основном суду у Новом Саду – судска јединица у Врбасу.

Неоснован је жалбени навод тужиоца да је за регресног повериоца штета настала исплатом накнаде оштећеном, те да се месна надлежност заснива према седишту тужиоца, с обзиром на то да је из његових средстава извршена исплата. Наиме, умањење средстава у фонду из кога је исплата извршена није последица предузете штетне радње чије постојање се, кад је реч о штети, подразумева. Због тога ни тужилац као исплатилац накнаде штете не може имати статус оштећеног, па се ни наступање штетне последице, као околност на којој се може засновати месна надлежност суда, не односи на исплатиоца (регресног повериоца).

(Решење Првог Основног суда у Београду, П. 6425/11 од 31. 3. 2011. године, Решење Вишег суда у Београду, Гж 8126/11 од 14. 3. 2012. године)

Календар важења правних аката

Прописи који одложено престају да важе или чија одложена примена почиње у наредном периоду:

- **Уредба о каријерном развоју полицијских службеника,** објављена у „Сл. гласнику РС”, бр. 11/2017 од 17. 2. 2017, ступила је на снагу 25. 2. 2017. године

– примењује се од 1. 9. 2017. године.

- **Правилник о измени Правилника о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања,** објављен у „Сл. гласнику РС – Просветни гласник”, бр. 11/2016 од 26. 8. 2016, ступио је на снагу 3. 9. 2016. године

– примењује се од школске 2017/2018. године.

- **Пословник о раду Државног већа тужилаца,** објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 55/2009, 43/2015 и 4/2016

– престао је да важи дана 1. 4. 2017. године, осим Главе III која престаје да важи 1. 9. 2017. године.

- **Правилник о изменама и допунама Правилника о садржини документације која се подноси уз захтев за издавање дозволе за увоз, извоз и транзит отпада,** објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 48/2017 од 19. 5. 2017, ступио је на снагу 27. 5. 2017. године

– одредбе члана 1, ст. 2. и 3, и члана 2. овог правилника примењују се од 1. 9. 2017. године.

- **Правилник о Списку класификованих супстанци,** објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 50/2017 од 24. 5. 2017, ступио је на снагу 1. 6. 2017. године

– примењује се од 1. 9. 2017. године.

- **Правилник о изменама и допунама Правилника о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа у складу са Глобално хармонизованим системом за класификацију и обележавање УН,** објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 52/2017 од 26. 5. 2017, ступио је на снагу 2. 6. 2017. године

– примењује се од 1. 9. 2017. године.

- **Правилник о измени Правилника о максимално дозвољеним количинама остатака средстава за заштиту биља у храни и храни за животиње и о храни и храни за животиње за коју се утврђују максимално дозвољене количине остатака средстава за заштиту биља,** објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 21/2017 од 10. 3. 2017, ступио је на снагу 11. 3. 2017. године

– примењује се до 6. 9. 2017. године.

Преглед и анализа досадашње судске праксе у вези са заштитом узбуњивача

Аутор у тексту наводи и анализира најбитније судске одлуке које су домаћи судови донели примењујући Закон о заштити узбуњивача.

Милан Ранђеловић,
адвокат

Народна скупштина Републике Србије је дана 25. 11. 2014. године усвојила Закон о заштити узбуњивача („Сл. гласник РС” бр. 128/2014 – у даљем тексту: Закон) који је ступио на снагу 4. 12. 2014, а почео да се примењује 5. 6. 2015. године. За протекле две године, колико је у примени, домаћи судови су, примењујући одредбе Закона, доносили разне одлуке у вези са узбуњивањем, а најбитније ће бити наведене и анализиране.

Међутим, пре тога је неопходно подсетити се и основних одредаба Закона. Он дефинише узбуњивање као откривање информација о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност и животну средину, као и ради спречавања штете великих размера. Узбуњивач је физичко лице које изврши узбуњивање у вези са својим радним ангажовањем (радни однос, рад ван радног односа, волонтирање, вршење функције, као и сваки други фактички рад за послодавца) поступком запошљавања, коришћењем услуга државних и других органа, носилаца јавних овлашћења или јавних служби, пословном сарадњом и правом власништва на привредном друштву.

У одредби члана 3. став 1. Закона забрањује се спречавање узбуњивања, а у одредби члана 4. забрањује се предузимање штетне радње, што је и био циљ доношења овог закона. Штетна радња је свако чињење или нечињење у вези са узбуњивањем којим се узбуњивачу или лицу које има право на заштиту као узбуњивач, угрожава или повређује право, односно којим се та лица стављају у неповољнији положај.

Поставља се питање под којим условима узбуњивач има право на заштиту. То право има уколико изврши узбуњивање код послодавца, овлашћеног органа или јавности на начин прописан Законом, при чему открије спорну информацију у року од једне године од дана сазнања за извршену незакониту радњу, а најкасније у року од десет година од дана извршења те радње, и то ако би у тренутку узбуњивања, на основу расположивих података, у истинитост информације поверовало лице са просечним знањем и искуством, као и узбуњивач. Закон у одредбама чланова 6–9. одређује и друга лица која под законским условима могу стећи заштиту. Гарантује се такође и заштита података о личности узбуњивача.

С друге стране, забрањена је злоупотреба узбуњивања, а до исте долази ако лице достави информацију за коју је знало да није истинита или, поред захтева за поступање у вези са информацијом којом се врши узбуњивање, тражи противправну корист.

Постоје три врсте узбуњивања: унутрашње (откривање информације послодавцу), спољашње (откривање информације овлашћеном органу, нпр. Пореској управи или полицији) и узбуњивање јавности (откривање информације средствима јавног информисања, путем интернета, на јавним скуповима или на други начин којим се обавештење може учинити доступним јавности).

Подсетићемо се укратко и главних обавеза послодаваца које је предвидео Закон. Послодавац је дужан да свим радно ангажованим лицима достави писмено обавештење о правима

у смислу наведеног закона, Министарство унутрашњих послова „овлашћени орган" надлежан да поступа по информацији." Такође се наводи да у поступку није учињено вероватним да је поступак узбуњивања започео пре него што је штетна радња извршена. Апелациони суд у Новом Саду је по жалби узбуњивача потврдио наведено решење првостепеног суда.

Паралелно са тим, запослена је повела поступак – радни спор – против послодавца пред Основним судом у Новом Саду, који је 28. 9. 2015. године донео пресуду, бр. П1-Уз. 1/2015, којом је усвојио њен тужбени захтев, поништио као незаконито решење послодавца о премештају узбуњивача и обавезао послодавца да је врати на рад. Запослена се није ту зауставила, већ је у законском року поднела Вишем суду у Новом Саду тужбу ради заштите права узбуњивача, а пре свега накнаде штете. Суд је након одржане главне расправе и извођења свих доказа, 27. 4. 2016. године донео пресуду, П-Уз. 1/2015, којом је утврдио да је тужени (Град Нови Сад – Управа за инспекцијске послове) извршио штетну радњу над запосленом у вези са узбуњивањем, забранио туженом понављање штетне радње, наложио му да запосленој тужиљи омогући вршење њених послова код послодавца, наредио му да запосленој исплати износ од 100.000 динара на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова услед повреде части и угледа, наложио туженом да пресуду објави о свом трошку у једном дневном листу, у тиражу од минимум 100.000 примерака, те обавезао туженог да тужиљи накнади све трошкове поступка. Ово је прва пресуда у Републици Србији донета на основу предметног Закона.

Након жалбе туженог Апелациони суд у Новом Саду је, углавном из процесних разлога, укинуо ту пресуду и вратио предмет првостепеном суду на поновно одлучивање. Виши суд у Новом Саду је, након поновљеног поступка, дана 20. 2. 2017. године донео пресуду, бр. Пуз. 6/16, којом је поново усвојио тужбени захтев узбуњивача и обавезао туженог као у првобитној пресуди, како је већ наведено.

Тужени се жалио и на ову пресуду, а Апелациони суд у Новом Саду је 22. 5. 2017. године донео пресуду, бр. Гж. Уз. 6/17, којом је жалбу одбио, те потврдио пресуду Вишег суда у Новом Саду. У пресуди другостепеног суда констатовано је да је запослена без стварног и објективног разлога, као одмазду за извршено узбуњивање, пребачена на друго радно место. Тиме је горенаведена пресуда Вишег суда у Новом Саду, према јавно доступним подацима, постала прва правноснажна пресуда у нашој држави.

За крај наводимо и пример пресуде којом је пружена судска заштита лицу које није узбуњивач, али је лице повезано са узбуњивачем, и којем Закон такође гарантује заштиту. Наиме, Виши суд у Новом Саду је 12. 4. 2017. године донео пресуду у предмету бр. П-Уз. 3/2015, којом је утврдио да је тужени Град Нови Сад извршио штетну радњу над овим лицем повезаним са узбуњивачем, које је запослено у комуналној инспекцији Новог Сада, и наложио да му се исплати накнада штете у износу од 180.000 динара због претрпљеног страха и повреде части и угледа. Овај случај је директно повезан са претходно наведеним јер је ово лице као колега из исте управе помагао правним саветима узбуњивачу који је добио прву правноснажну пресуду у Републици Србији, а помагао му је како да изврши узбуњивање у вези са корупцијом у Управи за инспекцијске послове. Након сазнања да је узбуњивач – запослена уз помоћ и подршку овог лица које је иначе дипломирани правник са положеним правосудним испитом, пријавила незаконите радње својих шефова, и ово лице је као и узбуњивач премештено на друго радно место које није одговарало његовом радном искуству и стручној спреми. Стога је и то лице трпело штетну радњу од стране послодавца, те му је пружена заштита у судском поступку.

Судови у нашој држави су 2015. године, када је Закон почео да се примењује, примили укупно 71 предмет у вези са заштитом узбуњивача, а у 2016. години укупно 295 таквих предмета, што су званични подаци из Годишњег извештаја о раду судова у Републици Србији за 2016. годину, који је Врховни касациони суд објавио у марту 2017. године. Према томе, све је више судских поступака који се воде по одредбама овог закона, а остваривање права и заштита узбуњивача све је учесталија, што је свакако охрабрујућа околност. Нама остаје да пратимо даљи развој прописа и судске праксе у овој материји, али и да инсистирамо на спречавању злоупотребе узбуњивања, до чега у пракси у одређеним случајевима свакако долази.

Нацрт Закона о изменама и допунама Закона о мирном решавању радних спорова

– преглед основних правних института и појединачних решења –

Ускоро се у Народној скупштини очекује усвајање Закона о мирном решавању радних спорова, па у наставку пружамо објашњење основних правних института и појединачних решења према Нацрту закона који је објавило Министарство за рад. Једна од најважнијих измена је да се надлежност за индивидуалне радне спорове, у складу са Законом, проширује и на спорове поводом исплате плате/зараде, а не само у вези са исплатом минималне зараде/плате.

Редакција Инг-Про

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члановима 1–4. Нацрта закона мењају се и допуњују следеће одредбе Закона о мирном решавању радних спорова:

Члан 2: Допуном овог члана прописује се да се колективним радним спором, између осталог, сматрају и спорови поводом „остваривања права на утврђивање репрезентативности синдиката код послодавца", као и спорови поводом „утврђивања минимума процеса рада у складу са законом".

Циљ допуне да се колективним радним спором сматра и „спор поводом остваривања права на утврђивање репрезентативности синдиката код послодавца" је да се послодавци који не желе да утврде репрезентативност синдикату, у поступку мирног решавања радних спорова упознају са обавезама које проистичу из Закона о раду и уједно смањи број предмета пред Одбором за утврђивање репрезентативности синдиката код послодавца.

Такође, с обзиром на то да је питање минимума процеса рада уређено посебним законом којим се регулише област штрајка, нису ретки случајеви спорова око утврђивања минимума процеса рада, па је потребно и за ове случајеве утврдити надлежност Републичке агенције за мирно решавање радних спорова.

Измењена је и одредба која се односи на дефиницију стране у колективном спору и иста је усаглашена са одредбама Закона о раду у делу који се односи на учеснике у закључењу колективног уговора, и то пре свега оснивача.

Члан 3: Надлежност за индивидуалне радне спорове се, у складу са законом, проширује на спорове поводом исплате плате/зараде, а не само у вези са исплатом минималне зараде/плате, као и на исплате накнаде трошкова и других примања у складу са законом, колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду.

Члан 4: С обзиром на то да је новим решењем у овом нацрту у поступку арбитраже

Члан 33а: С обзиром на то да се проширују надлежности код индивидуалних спорова на зараде/плате које нису само минимална зарада, накнаде трошкова и друга примања, било је потребно да, уколико стране у спору то желе, могу да ангажују вештаке на које се сходно примењују одредбе овог закона о изузећу арбитара. За разлику од услуга арбитара и миритеља који су за стране у спору бесплатни, трошкове ангажовања вештака сноси свака од страна у спору.

Члан 35а: Прецизира се начин окончања поступка пред арбитром. Арбитар доноси решење донето на основу споразума страна у спору, ако је арбитражни поступак постао немогућ као и у случају обуставе поступка, што је све новина у односу на раније решење у Закону и коначно може да донесе решење којим одлучује о предмету спора.

Члан 35б: Спор поводом злостављања и дискриминације, изузетно, може да се оконча само на основу споразума страна у спору, а ако исти не постоји, арбитар доноси решење о обустави поступка и упућује стране у спору да о истој правној ствари могу водити судски поступак.

Члан 36: Решење је правноснажно и извршно даном достављања странама у спору, осим решења поводом злостављања и дискриминације на раду ако је у решењу одређено да се радња која је премет извршења може извршити у остављеном року, те то решење постаје извршно истеком тог рока.

МИРИТЕЉИ И АРБИТРИ

Одредбама чл. 27–32. Нацрта закона мењају се и допуњују следеће одредбе Закона о мирном решавању радних спорова:

Члан 38: У ставу 1. тачка 2. овог члана извршено је усклађивање са Законом о високом образовању када је у питању обим студија као услов за миритеља и арбитра.

Члан 39: Прецизирано је да Агенција објављује јавни оглас за избор миритеља и арбитара у „Службеном гласнику Републике Србије".

Члан 40: Одлука о избору миритеља и арбитра доноси се у року од 60 дана. Потреба да се рок од 15 дана продужи на 60 дана, уследила је због будуће обавезе органа да по службеној дужности, у складу са законом, врши увид у податке о чињеницама неопходним за одлучивање, о којима се води службена евиденција, те да их прибавља и обрађује.

Члан 45: Поред постојећих разлога за брисање миритеља и арбитра, додаје се још један који се односи на непоступање у складу са етичким кодексом.

Члан 49: Уводи се етички кодекс. Миритељи и арбитри ће у поступку мирног решавања радних спорова бити дужни да се придржавају етичког кодекса. Етички кодекс доноси министар надлежан за област рада.

ЕВИДЕНЦИЈА О ПОСТУПЦИМА МИРНОГ РЕШАВАЊА РАДНИХ СПОРОВА

Чланом 33. Нацрта закона мења се и допуњује следећа одредба Закона о мирном решавању радних спорова:

Члан 54: Поред тога што агенција води евиденцију о поступцима мирног решавања радних спорова, садржај евиденције се проширује врстом предмета спора.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Чланом 34. Нацрта закона мења се и допуњује следећа одредба Закона о мирном решавању радних спорова:

Члан 55а: У погледу испуњења услова за миритеља и арбитра, услов који се односи на држављанство Републике Србије, престаје да се примењује за држављане држава чланица Европске уније од приступања Републике Србије Европској унији.

Члановима 35–38. Нацрта закона уређују се рокови за доношење подзаконских аката, који се доносе на основу овог нацрта закона, као и прелазни режим за поступке започете до дана ступања на снагу овог закона и ступање на снагу овог закона.

Поновно одређивање пензије на основу накнадног осигурања

У тексту који следи говоримо о праву корисника пензије на поновно одређивање висине пензије по престанку запослења.

Редакција Инг-Про

Према члану 121. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС”, бр. 34/2003, 64/2004 – одлука УСРС, 84/2004 – др. закон, 85/2005, 101/2005 – др. закон, 63/2006 – одлука УСРС, 5/2009, 107/2009, 101/2010, 93/2012, 62/2013, 108/2013, 75/2014 и 142/2014 – у даљем тексту: Закон), корисник старосне и превремене старосне пензије који се запосли на територији Републике, односно обавља самосталну делатност по основу које је обавезно осигуран на територији Републике, **има право на поновно одређивање пензије** по престанку тог запослења, односно обављања те самосталне делатности, ако је био у осигурању најмање годину дана.

Ова законска одредба одређује право на поновно одређивање висине пензије лицима која тренутно примају пензију, под условом:
1) да сада примају старосну или превремену старосну пензију (дакле искључени су корисници инвалидске и породичне пензије);
2) да се после остваривања права на старосну пензију запосле на територији Републике, односно да обављају самосталну делатност по основу које су обавезно осигурани на територији Републике;
3) да су у осигурању после остваривања права на пензију најмање годину дана;
4) да је престало запослење, односно обављање самосталне делатности од стране пензионисаног лица.

Према ставу 2. члана 121. Закона, приликом поновног одређивања висине пензије по основу додатног обавезног осигурања „пензионеру” се утврђује повољнији износ нове пензије.

Ова законска одредба је била оспоравана пред Уставним судом због своје оријентације само на старосне пензионере, међутим, Уставни суд је одбацио иницијативу за покретање поступка за оцену уставности одредбе члана 121. став 1. Закона. У свом Решењу, У. бр. 140/11 од 28. 6. 2012. године, Уставни суд Србије је констатовао „да су за оцену уставности оспорене одредбе Закона од значаја одредбе Устава којима је утврђено: да се пензијско осигурање уређује законом и да се Република Србија стара о економској сигурности пензионера (члан 70); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, систем социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 97. тач. 8). Полазећи од наведених одредаба Устава, а посебно од одредбе члана 97. тач. 8, законодавац је био овлашћен да, уређујући систем социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности, утврди право корисника старосне пензије који се запосли на територији Републике, односно обавља делатност по основу које је обавезно осигуран, да му се по престанку тог запослења, односно обављања самосталне делатности, поново одређује пензија, и то под условом да је у осигурању био најмање годину дана. Оспорена одредба Закона **односи се само на кориснике старосне пензије, а не и на кориснике права на инвалидску пензију**, с обзиром на то да, према

њима не налазе у радном односу нити обављају рад, у смислу члана 12. став 1. тачка 2. и став 2. Закона, немају својство осигураника самосталних делатности. Када се ради о оснивачу, односно члану привредног друштва који има својство осигураника, а истовремено је корисник породичне пензије, обуставља му се исплата породичне пензије у смислу одредбе члана 117. став 2. Закона. Уколико, међутим, оснивач обавља уговорене послове и за то остварује уговорену накнаду на месечном нивоу у висини најниже основице, важеће у тренутку уплате доприноса, исплата породичне пензије се не обуставља, како је прописано одредбом члана 117. став 4. Закона.

Када је својство осигураника самосталне делатности, у смислу члана 12. став 1. тачка 2. Закона, стекао корисник старосне пензије, онда исти стиче право да, након трајања осигурања од најмање годину дана, захтева одређивање новог износа пензије, у смислу одредбе члана 121. Закона (Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Сектор за пензијско и инвалидско осигурање, број 011-00-00236/2015-07 од 11. 5. 2015).

Подношење захтева за поновно одређивање старосне пензије

Пре него што се поднесе захтев за поновно одређивање старосне пензије, треба имати у виду следеће напомене Републичког фонда ПИО:

1) Признаје се само стаж за који су плаћени доприноси, те зато треба на време проверити лични М-4 образац. Листинг са подацима о стажу и зарадама може се добити и у филијали, уз личну карту, бесплатно.

2) Корисник старосне, односно превремене старосне пензије, може поново ући у осигурање (запосли се или обавља самосталну делатност) и примати пензију, с тим што осигураник запослени мора да има прекид између претходног и новог осигурања, а осигураник самосталне делатности не мора.

3) Пензионер који се поново запосли или обавља самосталну делатност најмање 12 месеци, има право на нови обрачун пензије, с тим што корисницима превремене старосне пензије остаје умањење утврђено решењем.

Ради иницирања поступка поновног одређивања висине пензије, подноси се Захтев за поновно одређивање старосне пензије који се као образац може наћи на сајту Републичког фонда ПИО. Уз захтев се подносе и докази потребни за остваривање права, и то:

1) доказ о стажу осигурања по основу запослења након пензионисања (назив послодавца, период запослења);

2) уверење о обављању самосталне делатности издато од стране надлежног органа општине, односно одговарајућег удружења, савеза (за период до 31. 12. 2005. године), односно решење Агенције за привредне регистре (за период од 1. 1. 2006. године);

3) уверење о плаћеном доприносу за ПИО, са исказаним основицама доприноса и износом уплаћеног доприноса, издато од стране Пореске управе за период обављања самосталне делатности (ово уверење није потребно за самосталне уметнике, филмске раднике и спортисте до 31. 12. 2002. године, а за свештенике и верске службенике до 31. 8. 2004. године).

Редакција

Радно време – мишљења Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Нека од карактеристичних мишљења Министарства која се односе на радно време запослених, дата су у наредном тексту.

Редакција Инг-Про

ЕВИДЕНЦИЈА ОСТВАРЕНОГ БРОЈА ЧАСОВА РАДА, ПРЕКОВРЕМЕНИ РАД И ПРАВА У ВЕЗИ СА ТИМ

Чл. 53–67. Закона о раду („Сл. ɡласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14)

Законом о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14) у оквиру радног времена се уређује распоред радног времена (чл. 55. и 56), прековремени рад (члан 53) и прерасподела радног времена (чл. 57–61), као и одмор у току дневног рада и дневни и недељни одмор (чл. 64–67).

У члану 51. став 1. Закона о раду прописано је да пуно радно време запосленог износи 40 часова недељно, ако овим законом није друкчије одређено (члан 51). Према члану 55. ст. 1–4. овог закона, радна недеља по правилу траје пет радних дана (став 1), распоред радног времена у оквиру радне недеље утврђује послодавац (став 2), радни дан по правилу траје осам часова (став 3), а послодавац код кога се рад обавља у сменама, ноћу или кад природа посла и организација рада то захтева, радну недељу и распоред радног времена може да организује на други начин (став 4).

Прековремени рад подразумева рад дужи од пуног радног времена, који није планиран, односно може да се уведе изузетно, и то у случају више силе, изненадног повећања обима посла и у другим случајевима када је неопходно да се у одређеном року заврши посао који није планиран. Прековремени рад је ограничен на недељном нивоу на 8 часова максимално, а запослени не може да ради **дуже од 12 часова дневно, укључујући и прековремени рад (члан 53). Запослени има право на увећање зараде за часове прековременог рада** – 26% од основне зараде запосленог, **у складу са чланом 108. став 1. тачка 3) Закона о раду и став 4. Закона о раду.**

Прерасподела радног времена уређена је одредбама чл. 57–61. Закона о раду и подразумева такву организацију рада у којој запослени у једном периоду ради дуже од пуног радног времена (не дуже од 60 часова недељно), а у другом периоду краће (обезбеђивањем слободних часова), тако да укупно радно време запосленог у периоду од шест месеци у току календарске године, у просеку није дуже од уговореног радног времена запосленог (пуног или непуног). Изузетно, уз претходну сагласност запосленог да у прерасподели радног времена ради дуже од просечног радног времена, остварени часови рада дужег од просечног радног времена, обрачунавају се и исплаћују као прековремени рад. Прерасподела радног времена не сматра се прековременим радом (члан 58).

Према томе, ради се о два различита радноправна института у погледу разлога за њихово

ДА ЛИ СЕ РАДНО ВРЕМЕ ЗАПОСЛЕНОГ КОЈЕ БИ У ТОКУ ДАНА БИЛО ОРГАНИЗОВАНО ТАКО ДА ЗАПОСЛЕНИ ОБАВЉА ПОСАО У ПЕРИОДУ ОД 7,00-11,00 ЧАСОВА И У ПЕРИОДУ ОД 12,00-16,00 ЧАСОВА, ДОК БИ У ПЕРИОДУ ОД 11,00-12,00 ЧАСОВА ИМАО ПАУЗУ, СМАТРА ДВОКРАТНИМ РАДНИМ ВРЕМЕНОМ И ДА ЛИ БИ НАВЕДЕНИ РАСПОРЕД РАДНОГ ВРЕМЕНА, УТВРЂЕН ОДЛУКОМ ПОСЛОДАВЦА, БИО У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ О РАДУ

Чл. 55. и 64. Закона о раду („Сл. ɪласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14)

Чланом 55. ст. 2–4. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013 и 75/14) прописано је да распоред радног времена у оквиру радне недеље утврђује послодавац. Радни дан по правилу траје осам часова. Послодавац код кога се рад обавља у сменама, ноћу или кад природа посла и организација рада то захтева – радну недељу и распоред радног времена може да организује на други начин.

Према члану 64. став 1. Закона о раду, запослени који ради најмање шест часова дневно, има право на одмор у току дневног рада у трајању од најмање 30 минута. Одмор у току дневног рада не може да се користи на почетку и на крају радног времена. Време одмора из става 1. овог члана урачунава се у радно време. (члан 64. ст. 4–5. Закона о раду).

Из навода у захтеву произлази да запослени у току радног дана ради осам часова укупно, са паузом од једног часа (после 4 часа непрекидног рада).

У вези са питањем да ли се овакав распоред радног времена сматра двократним радним временом, указује се да Закон о раду не дефинише нити посебно уређује двократно радно време.

По питању да ли је предложени распоред дневног радног времена у складу са Законом о раду, указано је на то да се из дописа Министарству не може закључити да ли је послодавац у оквиру оваквог распореда радног времена запосленом обезбедио одмор у току дневног рада у трајању од најмање 30 минута, који се урачунава у радно време и који представља законско право запосленог.

Такође смо мишљења да послодавац треба да организује рад запосленог тако да запослени ради у континуитету, без прекида у току дневног рада који се не урачунава у радно време запосленог. Међутим, уколико природа посла и организација рада то захтевају, послодавац, изузетно, може да организује радно време запосленог тако да у току дневног рада има прекид који се не урачунава у радно време и у току којег је запослени слободан, под условом да се запосленом обезбеди одмор у току дневног рада у складу са чланом 64. Закона о раду, као и дневни и недељни одмор (чл. 66. и 67. Закона о раду).

(Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Сектор за рад, број 011-00-936/2016-02 од 30. 1. 2017)

Материјални услови за остваривање права на дечји додатак

Право на дечји додатак представља меру социјалне политике и условљено је материјалним условима породице.

Милена Антић Јанић,
шеф Одсека за послове у области популационе политике и финансијске подршке породици са децом, Министарство за рад

Право на дечји додатак утврђено је Законом о финансијској подршци породици са децом („Сл. гласник Републике Србије", број 16/02, 115/05 и 107/09).

Ближи услови и начин остваривања овог права прописани су Правилником о ближим условима и начину остваривања права на финансијску подршку породици са децом („Сл. гласник Републике Србије", бр. 29/02, 80/04, 123/04, 17/06, 107/06, 51/10, 73/10 и 27/11 – УС).

Породицу, у смислу овог закона, чине родитељи, односно старатељи, хранитељи, усвојитељи и деца, као и сродници у правој линији, а у побочној до другог степена сродства, под условом да живе у заједничком домаћинству, док заједничко домаћинство подразумева заједницу живљења, привређивања и трошења средстава.

Приликом утврђивања материјалног положаја породице цени се: да ли чланови заједничког домаћинства поседују новчана и друга ликвидна средства, које непокретности поседују, као и висина прихода које су остварили у три месеца који претходе подношењу захтева.

Поседовање новчаних и других ликвидних средстава

Када су питању новчана и друга ликвидна средства, да би испунио услов за остваривање права на дечји додатак, подносилац захтева и чланови његове породице не могу поседовати новчана и друга ликвидна средства у вредности већој од износа 30 дечјих додатака по члану породице у моменту подношења захтева.

Новчана и друга ликвидна средства обухватају средства остварена продајом непокретности, акције, обвезнице и друге хартије од вредности и сл.

Уколико у моменту подношења захтева, подносилац захтева, односно чланови његове породице поседују новчана и друга ликвидна средства у вредности већој од износа 30 дечјих додатака по члану породице, он неће моћи да оствари право на дечји додатак за период који је сразмеран броју месеци који се добија дељењем укупног износа тих средстава са просечном зарадом у Републици, без пореза и доприноса.

Просечна месечна зарада по запосленом у Републици, без пореза и доприноса, утврђује се према подацима које објави републички орган надлежан за послове статистике.

Поседовање непокретности као услов за остваривање права

Што се тиче поседовања непокретности, да би остварио право на дечји додатак, подносилац захтева, односно чланови његове породице не могу поседовати друге непокретности на територији Републике Србије, осим одговарајућег стамбеног простора који одговара потребама појединца, односно породице.

8) остали приходи – уверење организације надлежне за јавне приходе, односно потврда исплатиоца.

Приходе остварене од:

(1) пензија и инвалиднина – потврда организације надлежне за пензијско и инвалидско осигурање;

(2) примања по прописима о правима ратних инвалида – потврда надлежног органа о исплаћеној инвалиднини;

(3) сродника који имају законску обавезу издржавања – судска пресуда или потврда послодавца;

(4) отпремнина у случају престанка потребе за радом запослених услед технолошких, економских или организационих промена остварених у години пре подношења захтева – потврда послодавца;

(5) накнада по основу социјалних програма – потврда послодавца, односно исплатиоца;

(6) накнада за време незапослености – потврда организације надлежне за запошљавање;

(7) реализованих новчаних и других ликвидних средстава у години дана пре подношења захтева – потврда послодавца, односно исплатиоца;

(8) нерегистроване делатности – изјава корисника.

Приликом утврђивања права на дечји додатак узимају се приходи свих чланова породице који живе у заједничком домаћинству подносиоца захтева, остварени у три месеца који претходе месецу у којем је поднет захтев и упоређују се са важећим цензусима на дан подношења захтева.

Укупан месечни приход по члану породице утврђује се тако што се укупан приход породице подели на три месеца и број чланова заједничког домаћинства на дан подношења захтева.

Цензус за остваривање права

Право на дечји додатак остварује се ако укупан месечни приход по члану породице, остварен у три месеца који претходе месецу у коме је поднет захтев, не прелази утврђени цензус.

Цензус се сваког месеца усклађује са индексом потрошачких цена.

Цензус за захтеве поднете у мају 2017. године износи 8.622,13 динара.

За самохране родитеље, хранитеље, старатеље и родитеље детета са сметњама у развоју за које је донет акт о разврставању, а које није смештено у стационарну установу, цензус је увећан, односно повољнији је за 20% и износи 10.346,56 динара.

Уколико породица остварује и приходе од пољопривреде, цензус је износ од 3% просечног катастарског прихода по једном хектару плодног земљишта у претходној, години и износи (редовни) 2,85 динара, односно (увећани) 3,41 динар.

Уколико породица остварује искључиво приходе од пољопривреде (подносилац захтева и чланови његовог домаћинства осигурани су по основу пољопривредне делатности), цензус је износ од 7% просечног катастарског прихода по једном хектару плодног земљишта у претходној години и износи (редовни) 6,64 динара, односно (увећани) 7,97 динара.

Подаци о висини катастарског прихода и просечног катастарског прихода по једном хектару плодног земљишта, утврђују се према подацима републичког органа надлежног за геодетске послове.

Усвојена Одлука о максималном броју запослених за 2017. годину

Одлуком се одређује максималан број запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне Покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за календарску 2017. годину.

Редакција Инг-Про

Одлука о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне Покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2017. годину, објављена је у „Сл. гласнику РС" број 61/2017, а ступила је на снагу 1. 7. 2017. године.

Текст Одлуке можете прочитати у оквиру електронског правног издања Инг-Про Прописи.нет.

У наставку доносимо саопштење Министарства државне управе и локалне самоуправе:

„Влада Републике Србије усвојила је Одлуку о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне Покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2017. годину. У односу на број запослених на неодређено време утврђен Одлуком о максималном броју запослених за календарску 2015. годину (462.674), предлог максималног броја запослених за Одлуку Владе за 2017. годину мањи је за 11.241 и износи 451.433. Смањење ни овога пута није извршено линеарно, а приликом дефинисања инструкције за смањење сагледавани су стандарди и приоритети у оквиру сваког од ресора.

Током ове године се по први пут ради на озбиљнијој реорганизацији у систему просвете. До краја ове године предвиђено је смањење од преко 2.700 норми (или пуног радног времена) у основном и средњем образовању, што ће бити резултат ефикасније расподеле ресурса и боље организације школства. Овај ефекат ће се постићи највише кроз реорганизацију мреже школа, коју Министарство просвете припрема на основу функционалних анализа Светске банке. У овогодишњој Одлуци акценат је стављен на јачање капацитета у одређеним ресорима као што су медицински радници у здравству и инспекцијске службе које имају водећу улогу у борби против сиве економије и увођењу реда у систем кроз контролу примене закона. До краја године у плану је запошљавање 2.500 медицинског особља (лекари и медицинске сестре).

Кроз Одлуку се подржава и јачање капацитета у оквиру ресора финансија како би Министарство финансија било у прилици да што боље анализира и контролише трошкове, али и да проналази дугорочне уштеде на другим местима у систему (кроз уређење сопствених прихода, опорезивање све значајнијег сектора професионалних и паметних услуга). Изузетно је важно јачање капацитета Пореске управе Србије, с обзиром на значај ове институције у спречавању сиве економије и повећању наплате јавних прихода. Јачање капацитета предвиђено је и у ресору правде како би се дошло до ефикаснијег и поузданијег правосуђа.

За сваку јединицу локалне самоуправе је Законом о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору дефинисан оптималан број запослених – на основу интерног међусобног упоређивања јединица локалне самоуправе по основу површине, броја насеља, броја становника, броја туриста и броја језика у употреби. Јединице локалне самоуправе које

Регулисање проблема дечје порнографије у одредбама Кривичног законика

Кривични законик у чл. 185. и 185б регулише материју која се односи на проблем малолетних лица и порнографије, а темељ појачане кривичноправне реакције, и када је реч о малолетним лицима уопште, и у области њихове заштите од порнографије, произлази из међународних правних аката.

Никола Пантелић

заменик јавног тужиоца у Трећем основном јавном тужилаштву у Београду

Појачана кривичноправна заштита малолетних лица, а посебно деце, темељи се, у социолошком смислу, на њиховом специфичном узрасном добу које узрокује особеност њиховог психофизичког развоја уопште. Због тога се кривична дела учињена против ових лица сматрају нарочито друштвено опасним, а њихове негативне последице далекосежно штетним како по њих саме, тако и по читаво друштво. То посебно долази до изражаја када су у питању кривична дела уперена против полне слободе малолелетних лица, те се њихов сексуални интегритет штити на шири начин у односу на пунолетнике. Наиме, изражена угроженост малолетних лица у овој области последица је чињенице да она нису довољно зрела да схвате смисао и значај сексуалних радњи које се према њима врше. Када је у питању порнографија, општеприхваћено схватање у модерним правним системима је да кривичноправну заштиту у овој области треба пружити само малолетним лицима. Ово је у складу и са преовлађујућим мишљењем да треба редуковати инкриминисање сексуалних понашања која се сматрају неморалним, те проширити сексуалне слободе пунолетних лица које се заснивају на њиховој слободној вољи.

Темељ појачане кривичноправне реакције, како када је реч о малолетним лицима уопште, тако и у области њихове заштите од порнографије, произлази из међународних правних аката. У овом смислу поменућемо и два најзначајнија међународна правна документа из области права деце која, поред осталог, регулишу и питања везана за заштиту деце у погледу сексуалних односа.

На првом месту то је Конвенција о правима детета из 1989. године („Сл. лист СФРЈ – Међународни уговори”, бр. 15/90, и „Сл. лист СРЈ – Међународни уговори”, бр. 4/96 и 2/97) као најосновнији међународни правни документ из области дечјих права. Конвенција 34. чланом обавезује државе чланице да предузимањем одговарајућих националних, билатералних и мултилатералних мера, заштите децу од свих облика сексуалног израбљивања и сексуалне злоупотребе. То, поред осталог, подразумева и спречавање навођења или присиљавања детета да учествује у незаконитим сексуалним активностима, као и спречавање експлоататорског коришћења деце у порнографским представама и часописима. Иначе, члан 1. Конвенције дететом сматра свако људско биће које није навршило осамнаест година живота, осим уколико се по закону одређене државе чланице пунолетство не стиче раније.

Кривичног законика. Ово стога што се у конкретном случају ради о потпуно незнатним штетним последицама предметног дела, с обзиром на то да је спорни материјал пронађен једино на хард-диску рачунара окривљеног, а не и на ЦД-овима, УСБ меморији или мобилном телефону. У прилог наведеном узето је у обзир да је окривљени прибавио снимке порнографске садржине искоришћавањем малолетних лица, али у малој количини, истичући у својој одбрани да нема интерес за видео-снимке дечје порнографије, већ за порнографски материјал општег карактера, па је првостепени суд закључио да је у описаном случају окривљени поступао имајући неозбиљније мотиве од генералне радозналости. Потврђујући наше мишљење изражено у претходном делу текста, а у вези са нарочитом друштвеном опасношћу од дечје порнографије, те појачаном заштитом деце у кривичном праву, Апелациони суд је у својој одлуци навео „да је нејасно због чега првостепени суд налази да је степен кривице окривљеног у описаној ситуацији низак, с обзиром на то да је заштитни објекат предметног кривичног дела полна слобода малолетних лица која због своје душевне и телесне развијености уживају посебну друштвену заштиту".

(Решење Апелационог суда у Београду, Кж1 По3, 17/16 од 8. 9. 2016. године, и Пресуда Вишег суда у Београду, К. По3, бр. 4/16 од 23. 3. 2016. године).

Став 5. кривичног дела из члана 185. Кривичног законика, предвиђа изрицање мере безбедности одузимање предмета намењених или употребљених за извршење дела из ставова од 1. до 4. овог члана. Ти предмети се односе на све врсте медијума који су коришћени за преношење или складиштење дечјег порнографског материјала. Како би били приказани поједини медијуми који се у овом случају могу одузети, биће наведена и једна одлука Вишег суда у Београду поводом кривичног дела из члана 185. ст. 3, којом су од окривљеног одузети следећи предмети: кућиште деск-топ рачунара, мобилни телефон и сим картица

(Пресуда Вишег суда у Београду, К. По3, 39/14 од 26. 10. 2014. год.).

Члан 185б Кривичног законика, поред осталог, предвиђа и „да ће се казном од шест месеци до пет година затвора и новчаном казном, казнити лице које у намери извршења кривичног дела из члана 185. става 2. КЗ-а, користећи рачунарску мрежу или комуникацију другим техничким средствима, договори са малолетником састанак и појави се на договореном месту ради састанка. Тежи облик овог кривичног дела постојаће када се оно изврши према детету и у том случају предвиђена казна за учиниоца је од једне до осам година затвора.

Кривично дело напад на службено лице у вршењу службене дужности из чл. 323. КЗ-а у судској пракси

У тексту који следи анализирамо биће кривичног дела напад на службено лице у вршењу службене дужности у свим његовим појавним облицима, уз навођење карактеристичних судских одлука које доприносе правилном разумевању спорних ситуација у пракси.

Драган У. Калаба,

заменик Вишег јавног тужиоца у Чачку

Кривично дело напад на службено лице у вршењу службене дужности нумерисано је у чл. 323. Кривичног законика („Сл. гласник РС”, 72/11, 101/11, 121/12, 32/13 и 55/14), у Глави XXIX која носи назив „Кривична дела против државних органа”.

Најпре треба указати на битан податак да се ово кривично дело у време важења Кривичног закона Републике Србије налазило у групи кривичних дела против јавног реда и мира.

Када се има у виду да је заштитни објекат тих кривичних дела јавни ред и мир, као и безбедност грађана, поставља се логично питање да ли је угрожен јавни ред и мир или пак нешто друго, када учинилац нападне службено лице у вршењу службене дужности.

Сврставањем кривичног дела из чл. 323. КЗ-а у групу кривичних дела против државних органа исправљена је наведена „теоријска и практична неправда”.

Заштитни објекат групе кривичних дела против државних органа јесте правилно и тачно функционисање државних органа и њихових овлашћених лица.

Кривично дело напад на службено лице у вршењу службене дужности из чл. 323. КЗ-а има своја два основна облика (став 1. и 3), два квалификована облика (став 2. и 4), одредбе о покушају кривичног дела (став 5) и одредбе о факултативном основу за ослобађање од казне (став 6).

Први основни облик, предвиђен у чл. 323. ст. 1. КЗ-а, гласи: „Ко нападне или прети да ће напасти службено лице у вршењу службене дужности, казниће се …”

Елементи овог основног облика кривичног дела јесу:

- напад на службено лице,
- претња нападом на службено лице,
- службено лице,
- вршење службене дужности.

Под нападом се подразумева постојање и предузимање активних радњи учиниоца, усмерених ка телу и физичком интегритету службеног лица. То може бити, што најчешће и јесте, физички контакт учиниоца кривичног дела и службеног лица, а контакт се може остварити и посредним путем, нпр. бацањем камена на службено лице.

Другим речима: напад у себи обухвата употребу силе или претње.

време лишења слободе, учињена је повреда закона из чл. 63. КЗ-а и има места преиначењу пресуде првостепеног суда од стране другостепеног суда.

(Пресуда Општинског суда у Гучи, К 140/07 од 31. 3. 2008, и Пресуда Окружног суда у Чачку, Кж 406/08 од 10. 9. 2008)

Случај #3.

Дело напада на службено лице у вршењу службене дужности, које би по закону који је важио у време извршења кривичног дела било квалификовано по чл. 24. ст. 2. Закона о јавном реду и миру, применом новог Кривичног законика, као блажег закона, треба квалификовати по чл. 323. ст. 3. КЗ-а.

(Пресуда Врховног суда Србије, Кж 658/05 од 24. 1. 2006)

Случај #4.

Повратност указује не само на повишени степен кривице, већ и на нарочито изражен степен опасности одређеног лица, као и да код тог лица постоје посебне склоности ка вршењу кривичних дела, па зато и представља отежавајућу околност приликом одмеравања казне због кривичног дела напад на службено лице у вршењу службене дужности из чл. 323. ст. 3. у вези са ст. 1. КЗ-а.

(Пресуда Општинског суда у Нишу, К 1612/07, и Пресуда Окружног суда у Нишу, Кж 2315/08)

Случај #5.

Окривљеном који је извршио продужено кривично дело напад на службено лице у вршењу службене дужности, не може се као олакшавајућа околност ценити чињеница да се оштећена скоро свакодневно телефонским путем распитивала код управника затвора за његово здравствено стање.

(Пресуда Општинског суда у Лајковцу, К 64/07 од 28. 5. 2007, и Пресуда Окружног суда у Ваљеву, Кж 507/07 од 30. 10. 2007)

Случај #6.

Више кривичних дела напад на службено лице у вршењу службене дужности, извршених у односу на три различита лица, од којих су два повређена, не могу чинити продужено кривично дело с обзиром на то да се ради о кривичним делима која су управљена против личности.

(Пресуда Општинског суда у Нишу, К 1403/06, и Пресуда Окружног суда у Нишу, Кж 1871/09)

VI
Кривично дело напад на службено лице у вршењу службене дужности из чл. 323. и примена кривично-процесног права

Случај #1.

Ако чињенични опис у оптужби Јавног тужиоца не садржи све објективне елементе кривичног дела које се оптуженом ставља на терет, суд ће донети пресуду из чл. 355. т. 1. ЗКП-а.

(Пресуда Основног суда у Врању, К 3548/10 од 29. 12. 2010, и Пресуда Апелационог суда у Нишу, Кж 1352/11 од 9. 4. 2012)

Случај #2.

Када на основу непромењеног чињеничног описа кривичног дела из оптужног акта којим је окривљеном било стављено на терет извршење једног кривичног дела напад на службено лице у вршењу службене дужности из чл. 323. ст. 3. у вези са ст. 1. КЗ-а, а с обзиром на то да је дело извршио према два оштећена лица, суд окривљеног огласи кривим за два кривична дела из чл. 323. ст. 3. у вези са ст. 1. КЗ-а, тиме није изменио објективни идентитет оптужнице, па није прекорачио оптужбу.

(Пресуда Општинског суда у Пироту, К 30/07, и Пресуда Окружног суда у Нишу, Кж 1324/08)

Случај #3.

Неразумљива је изрека пресуде ако је окривљени оглашен кривим за кривично дело напад на службено лице у вршењу службене дужности зато што је „силом спречио службено лице при вршењу службене радње коју је предузео у оквиру својих овлашћења", јер су ово елементи другог кривичног дела – спречавање службеног лица у вршењу службене радње, а не кривичног дела напад на службено лице у вршењу службене дужности.

(Решење Апелационог суда у Крагујевцу, Кж 1034/15 од 1. 10. 2015)

Случај #4.

Пресудом првостепеног суда окривљени (тројица) су оглашени кривим да су извршили по једно кривично дело напад на службено лице у вршењу службене дужности из чл. 323. ст. 3. у вези са ст. 1. и 2. КЗ-а и осуђени су на казне затвора.

Делимичним усвајањем жалбе бранилаца преиначена је првостепена пресуда у погледу правне квалификације тако што су оптужени оглашени кривим да су извршили кривично дело напад на службено лице у вршењу службене дужности у саизвршилаштву, из чл. 323. ст. 3. у вези са ст. 1. и 2. и чл. 33. КЗ-а.

По налажењу Апелационог суда, оптужени су у конкретном случају поступали као саизвршиоци, па је другостепени суд након одржаног главног претреса извршио измену оптужног акта тако што је у изреку унето да су оптужени извршили кривично дело као саизвршиоци, а уз то, такође по налажењу овог суда, није извршено прекорачење оптужбе с обзиром на то да је у оптужном акту јасно разграничена радња извршења сваког од оптужених.

(Пресуда Вишег суда у Чачку, К 69/13 од 10. 3. 2014, и Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу, Кж 825/14 од 26. 2. 2015)

Прекршај вређања службеног лица у вршењу службене дужности

Циљ овог текста је да одговори на питање да ли се прекршајно дело вређања службеног лица Министарства унутрашњих послова у вршењу службене дужности из члана 22. Закона о јавном реду и миру, може извршити и на месту које се по закону не сматра јавним местом.

Владимир Живанкић,

судија Прекршајног суда у Кикинди

Ово прекршајно дело је Законом о јавном реду и миру („Сл. гласник РС”, број 6/16) описано на следећи начин: „Ко увреди службено лице надлежних органа из члана 2. овог закона у вршењу службене дужности, казниће се…”

По члану 3. став 1. тачка 8. Закона, увреда (вређање) је вршење радњи којима се омаловажава личност другог лица.

У случају који разматрамо, вређање је усмерено на службено лице надлежног органа. Надлежни орган за одржавање јавног реда и мира је, по члану 2. Закона, и Министарство унутрашњих послова, а службена лица овог органа (службена лица Министарства унутрашњих послова) заштићена су у обављању законом утврђених послова у складу са одредбама овог закона (Закона о јавном реду и миру). Значи да се Законом о јавном реду и миру (у нашем случају нормом из члана 22) штите и службена лица МУП-а када обављају законом утврђене послове.

Закон који утврђује послове полицијских службеника јесте Закон о полицији.

Дакле, говоримо о полицијском службенику као службеном лицу које, по члану 10. став 2. Закона о полицији („Сл. гласник РС”, број 6/16), јесте запослени у Министарству унутрашњих послова које обавља полицијске послове у статусу овлашћеног службеног лица и примењује полицијска овлашћења (овлашћено службено лице – ОСЛ).

Дакле, три битна одређења до сада су: 1) полицијски послови; 2) статус ОСЛ и 3) примена полицијских овлашћења.

уређује и јавни ред и мир и противправна дела против јавног реда и мира; члан 3. став 1. указује да употребљени изрази имају следеће значење:

- под тачком 1) јавни ред је усклађено стање међусобних односа грађана, настало њиховим понашањем на јавном месту **и деловањем органа и организација у јавном животу ради обезбеђења једнаких услова за остваривање људских и мањинских права и слобода грађана зајемчених Уставом**;
- под тачком 2) јавно место је простор доступан неодређеном броју лица чији идентитет није унапред одређен, под истим условима или без посебних услова;
- под тачком 3) прекршаји против јавног реда и мира су противправна дела којима се на јавном месту угрожава или нарушава јавни ред и мир, ствара узнемирење или угрожава сигурност грађана, омета кретање грађана на јавним местима или остваривање њихових права и слобода, вређа морал, угрожава општа сигурност имовине, **вређају** или ометају **службена лица** или се на други начин нарушава јавни ред и мир.

Ставом 2. члана 3. одређено је да ће се сматрати да је прекршај или кривично дело из овог закона извршено на јавном месту и кад је радња извршења на месту које се, у смислу става 1. тачка 2) тог члана, не сматра јавним местом, ако је то место доступно погледу или чујности са јавног места или је последица наступила на јавном месту.

Према наведеном нема двојбе да је прекршај против јавног реда и мира она законом одређена противправна радња која се догодила на јавном месту и којом је нарушен јавни ред и мир, што искључује постојање оваквог прекршаја уколико нема дела на јавном месту, чак и ако би дело било подобно да наруши јавни ред и мир (уколико би се пак десило на јавном месту). Тако на пример, према поменутом закључивању, не би било прекршаја вређања службеног лица у вршењу службене дужности из члана 22. у вези са чланом 2. Закона о јавном реду и миру, уколико би вређање било у стану који није доступан погледу или чујности са јавног места, нити је последица радње вређања наступила на јавном месту.

Стога треба поновити, не без разлога, да овај прекршај чини и онај ко увреди службено лице Министарства унутрашњих послова (као надлежни орган за одржавање јавног реда и мира) у вршењу службене дужности.

Прекршај против јавног реда и мира јесте и противправно дело којим се на јавном месту вређају службена лица или се на други начин нарушава јавни ред и мир, но јавни ред је усклађено стање међусобних односа грађана, настало њиховим понашањем на јавном месту, али, како је већ речено, и деловањем органа и организација у јавном животу ради обезбеђења једнаких услова за остваривање људских и мањинских права и слобода грађана зајемчених Уставом, што је сагласно пословима Министарства унутрашњих послова – да обезбеђује остваривање Уставом и законом утврђених људских и мањинских права и слобода.

Ови послови унутар којих су послови полиције (да штити и унапређује безбедност грађана и имовине поштујући Уставом зајемчена људска и мањинска права и слободе и друге заштићене вредности у демократском друштву, уз могућност на Уставу и закону засноване употребе средстава принуде), природно се не могу ограничити само на јавно место, што даље значи да орган државне управе надлежан за унутрашње послове, јесте претходно наведени орган који делује у јавном животу ради обезбеђења једнаких услова за остваривање људских и мањинских права и слобода грађана зајемчених Уставом. По члану 23. Устава то је *Достојанство и слободан развој личности* (људско достојанство је неприкосновено и сви су дужни да га поштују и штите), по члану 25. *Неповредивост физичког и психичког интегритета* (физички и психички интегритет је неповредив) и по члану 27. *Право на слободу и безбедност* (свако има право на личну слободу и безбедност).

Због тога се заштита (по члану 2. Закона о јавном реду и миру) овлашћеног службеног лица које обавља законом утврђене послове на одржавању јавног реда и мира, не може ограничити само на јавно место.

Закључак је да се прекршајно дело вређање службеног лица Министарства унутрашњих послова у вршењу службене дужности из члана 22. у вези са чланом 2. Закона о јавном реду и миру, може извршити и на месту које се, по Закону о јавном реду и миру, не сматра јавним местом.

Поступак регистрације стамбене заједнице, правила управљања и финансијског пословања зградом

Аутор овом приликом одговара на конкретна питања која су важна како за поступак регистрације стамбене заједнице, тако и за управљање и финансијско пословање зграде.

Марина Антић,

дипл. правник, саветник у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре

Које су обавезе власника посебног дела у случају да свој посебни део изда у закуп?

У складу са чланом 41. Закона о становању и одржавању зграда (у даљем тексту: Закон) власник посебног дела је дужан да управнику стамбене заједнице достави податке о закупцу (у року од 30 дана од дана закључивања уговора о закупу), као и да обавести управника зграде да ли ће закупац уместо њега учествовати у раду скупштине стамбене заједнице и трошковима одржавања и управљања зградом.

Обавеза пријављивања закупца управнику стамбене заједнице служи како би управник знао кога да обавести у случају настанка кварова (посебно хитних интервенција) или услед извођења одређених радова на одржавању и других оперативних разлога.

Ко има право пречег преноса и шта оно подразумева?

Власник посебног дела зграде има право преноса својине (право пречег преноса), односно располагања заједничким делом зграде ради припајања, претварања, доградње или надзиђивања, тако што ће му се првом понудити пренос права својине, у складу са чланом 12. у вези са чланом 9. Закона. Понуда се доставља свим власницима посебних делова истовремено.

Власник посебног дела зграде остварује право пречег преноса ако у прописаном року од пријема понуде (15 дана) писано обавести скупштину стамбене заједнице да ли ће искористити ово своје право. Пренос права својине врши се на основу уговора између стамбене заједнице и лица које је добило право располагања заједничким делом. У складу са Законом о основама својинскоправних односа и чланом 18, у случајевима и под условима одређеним законом може постојати право заједничке својине. Заједничка својина је својина више лица на неподељеној ствари када су њихови удели одредиви, али нису унапред одређени.

Да ли се стамбене и стамбено-пословне зграде разликују у погледу управљања?

У зградама које се састоје од стамбених и пословних простора, на једнак начин се формира стамбена заједница и организују послови управљања као код стамбене зграде, тако да разлике у погледу управљања нема.

Ко врши послове управљања у пословним зградама?

Према члану 15. Закона, у пословним зградама власници посебних делова оснивају правно лице – удружење (у складу са одредбама закона којима се уређују оснивање и правни положај

- обезбеђење угроженог простора (тротоара, прилазних стаза и друго) у окружењу стамбене зграде упозоравајућом оградном баријером са знаком упозорења, ради безбедности људи и имовине од делова склоних паду са стамбене зграде, као и леденица;
- предузимање заштитних мера у циљу превенције пожара и других оштећења којима се спречавају угрожавање безбедности лица и имовине;
- поправке или замене делова кровног покривача, ако су угрожене електроинсталације.

Како поступити у случају настанка потребе за хитном интервенцијом?

Власник посебног дела зграде треба да одмах по сазнању настанка потребе за хитном интервенцијом, о томе обавести управника или професионалног управника у стамбеној згради.

Управник или професионални управник је потом дужан да одмах по сазнању, а најкасније у року од 48 часова од сазнања (уколико из објективних разлога није било могуће раније), предузме одговарајуће мере у циљу извршавања потребних активности и радова или да захтевом за њихово хитно извршавање о томе обавести организацију која изводи ову врсту радова.

Ко је одговоран за штету која настане услед пропуштања предузимања мера у циљу извођења хитних интервенција?

За штету која настане услед пропуштања предузимања мера у циљу организовања активности по хитним интервенцијама, одговара управник или професионални управник.

Како се финансирају трошкови хитних интервенција?

Трошкови хитних интервенција финансирају се из средстава стамбене заједнице, без обзира на то за шта су та средства намењена.

Јединствено издање на нашем тржишту!

БИЛТЕН СЛУЖБЕНИХ МИШЉЕЊА

Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Компанија Инг-Про доо Београд као овлашћени издавач, у сарадњи с Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, објављује Билтен службених мишљења.

Билтен садржи званична мишљења Министарства и ауторске текстове стручних лица из Министарства у вези са радноправном регулативом. Издање је намењено привредним друштвима, јавном сектору, удружењима послодаваца, синдикатима, привредним коморама, образовним институцијама, адвокатима и свима другима који примењују радно право.

Билтен излази четири пута годишње (укупно четири броја годишње – један број квартално).

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs
или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Осврт на поједине примедбе упућене Закону о становању и одржавању зграда

Овај текст превасходно је оријентисан на део примедаба упућених Закону о становању и одржавању зграда, које се односе на проглашење односа које он регулише јавним интересом, затим на онај део који се односи на стамбену подршку угроженим лицима, као и на део Закона који се односи на исељење и пресељење лица у случајевима када то захтева јавни интерес.

Зорка Пантелић,

дипл. правник, самостални саветник у Народној скупштини

Закон о становању и одржавању зграда („Сл. гласник РС”, бр. 104/2016) за велики број грађана Републике Србије требало би да буде веома важан јер се ради о системском закону којим се уређује једно од елементарних људских права и потреба сваког грађанина – право на становање. Велики број примедби упућен је на рачун Закона. У друштву је (не) очекивано дошло и до жучних расправа у вези са овим прописом, а несугласице су се могле запазити у медијима током јавне расправе између самих грађана, представника медија, цивилног сектора, политичких странака и уопште јавности, пре, током, као и након његовог усвајања, што, укупно гледано, чини ову тему посебно интересантном.

ПРОГЛАШЕЊЕ ОДНОСА КОЈЕ ЗАКОН РЕГУЛИШЕ ЈАВНИМ ИНТЕРЕСОМ

У складу са претходно истакнутим значајем овог закона, и његов члан 2. у једној општој дефиницији одређује решавање односа које регулише овај закон као општи интерес. Општим интересом се у ствари проглашава одрживи развој становања као јединство унапређења услова становања и одржавања и управљања зградама.

Међутим, примедбе које су се могле чути на рачун оваквог проглашења односа које Закон регулише јавним интересом, односе се на то да решењима која нуди својим одредбама, Закон не регулише на ефикасан начин основно питање које је требало да реши, а то је „доступност и могућност обезбеђивања становања не само за материјално угрожене, већ за све грађане Србије”. Наглашавано је да ће се овим законом само евентуално решити питање управљања и одржавања зградама и то на рачун грађана, због чега је и постављено питање да ли наше друштво има приоритетнијих и конкретнијих проблема од проблема функционалности становања и одржавања зграда, а затим и шта уопште представља јавни интерес у нашем праву и да ли држава на овакав начин може да прогласи сваки државни интерес јавним, без обзира на предмет његовог регулисања, као и садржину решења које нуди.

Наиме, како норме односно одредбе која би дефинисала јавни интерес у нашем праву нема, приликом одговора на питање шта представља јавни интерес у нашем правном систему, мораћемо да се осврнемо на поједина тумачења. Прво, јавним интересом могло би да се сматра оно што он по својој логичкој, односно језичко појмовној конструкцији јесте, односно „добробит у којој

породичном кућом кроз вид стамбене подршке којим се омогућава куповина стана или породичне куће по непрофитним условима или доделом стана или породичне куће (чл. 96, ст. 1). Унапређење услова становања, као вид стамбене подршке, подразумева доделу грађевинског материјала и/или стручне подршке за санацију, адаптацију, реконструкцију или доградњу стана односно породичне куће (чл. 101, ст. 1). Корисник стамбене подршке може остварити и помоћ за израду техничке и геодетске документације за озакоњење стана односно породичне куће, као и право на ослобођење од плаћања таксе за озакоњење (чл. 102). Стамбено збрињавање се, као вид стамбене подршке, односи на привремени смештај корисника до решавања његове стамбене потребе у складу са Законом (чл. 103, ст. 1).

Као што се види, када су у питању одредбе Закона које се односе на појам, поступак, основне принципе, као и кориснике стамбене подршке и услове за њено остваривање, може се рећи да су у њима садржана рационална и позитивна решења у односу на која би првенствено требало истаћи лакши приступ и већу стамбену подршку корисницима који се налазе у тежој стамбеној и социјалној ситуацији. Међутим, остају на месту примедбе упућене првом услову потребном за добијање ове подршке, а с обзиром на то да његови корисници могу бити искључиво лица која су држављани Републике Србије. Наиме, чини се да је с правом истицано да у Србији још увек живи велики број лица без држављанства која су за наш правни систем невидљива, те да прописивање овог услова ставља ова лица у положај који им онемогућава да у процедуру за добијање стамбене подршке уопште уђу, што је посебно значајно с обзиром на околност да су ова лица најчешће без решеног стамбеног питања и да су социјално угрожена.

На овом ће још бити наглашено да је Закон у делу који се односи на финансирање стамбене подршке, предвидео обезбеђивање средстава за стамбену подршку у буџету Републике Србије (члан 116, став 1). Поред буџета, извори финансирања, између осталог, могу бити и међународни кредити, фондови и донације, као и она средства која обезбеди јединица локалне самоуправе, што се такође своди углавном на донације, затим на комерцијалне кредите, трансфере од других нивоа власти, али и средства остварена по основу уговарања енергетских услуга. Ова решења су такође била на мети критика, при чему је истицано да ослањање на међународне фондове неће на прави начин решити питање обезбеђивања становања. Међутим, чини се да је ово, с обзиром на објективне друштвене и економске прилике у земљи, једино могуће решење, поготову с обзиром на чињеницу да оваквом решењу није понуђена алтернатива која би ово питање решила на адекватнији начин.

ИСЕЉЕЊЕ И ПРЕСЕЉЕЊЕ ЛИЦА ИЗ ОБЈЕКАТА

Без темељнијег улажења у законске одредбе које се тичу поступка исељења и пресељења лица из објеката, а када је то неопходно и оправдано ради остварења јавног интереса, мора се осврнути још и на најозбиљнију замерку упућену решењима у вези са овим. Наиме, као разлоге исељења Закон у свом 78. члану наводи једино ситуације у којима се спроводи поступак исељења лица из објекта који је изграђен супротно Закону којим се уређују планирање простора и изградња објеката и који се налази на земљишту у својини другог физичког или правног лица. Поред овога, потребно је и да исељење у овој ситуацији буде неопходно и оправдано ради остварења јавног интереса, а првенствено ради заштите живота и здравља људи и заштите имовине, односно када је важећим планским документом предвиђено привођење земљишта урбанистичкој намени за изградњу објеката за које се, у складу са Законом којим се уређује експропријација објеката, утврђује јавни интерес. С правом је примећено да се законска заштита приликом исељења и пресељења лица односи само на описане ситуације, те да се не односи на лица која се, рецимо, принудно исељавају јер су изгубила власничке спорове или се исељавају по основу банкарских хипотека и у осталим случајевим. Иако је јасно да постоје разлике између основа за исељење које подразумева јавни интерес и свих осталих случајева, ипак неправично изгледа решење према коме се сви остали случајеви исељења изузимају из станарских односа и препуштају одредбама Закона о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС”, бр. 106/2015 и 106/2016 – аутентично тумачење).

Преглед прописа...

ИЗДВАЈАМО ЗНАЧАЈНЕ ПРОПИСЕ КОЈИ СУ ДОНЕТИ ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА...

ДРЖАВНА УПРАВА, ПОЛИЦИЈА, ВОЈСКА

- Наредба о легализацији оружја („Сл. гласник РС”, бр. 53/2017 од 30. 5. 2017)
- Одлука о изменама Одлуке о одређивању великих техничких система од значаја за одбрану („Сл. гласник РС”, бр. 53/2017 од 30. 5. 2017)
- Правилник о криминалистичко-форензичкој регистрацији, узимању других узорака и криминалистичко-форензичким вештачењима и анализама („Сл. гласник РС”, бр. 54/2017 од 31. 5. 2017)
- Правилник о начину одузимања и враћања задржаног службеног оружја и муниције, службене значке и службене легитимације („Сл. гласник РС”, бр. 54/2017 од 31. 5. 2017)
- Правилник о начину поступања у току притужбеног поступка („Сл. гласник РС”, бр. 54/2017 од 31. 5. 2017)
- Правилник о поступању у пружању психолошке помоћи запосленима у Министарству унутрашњих послова („Сл. гласник РС”, бр. 54/2017 од 31. 5. 2017)
- Правилник о изменама и допунама Правилника о начину уписа чињенице држављанства у матичну књигу рођених, обрасцима за вођење евиденција о решењима о стицању и престанку држављанства и обрасцу уверења о држављанству („Сл. гласник РС”, бр. 55/2017 од 2. 6. 2017)
- Уредба о прибављању и уступању података о чињеницама о којима се води службена евиденција („Сл. гласник РС”, бр. 56/2017 од 7. 6. 2017)
- Одлука о изменама Смерница за израду и спровођење плана интегритета („Сл. гласник РС”, бр. 56/2017 од 7. 6. 2017)
- Уредба о начелима за унутрашње уређење Министарства унутрашњих послова („Сл. гласник РС”, бр. 60/2017 од 20. 6. 2017)
- Уредба о допуни Уредбе о униформи, ознакама и опреми полицијских службеника („Сл. гласник РС”, бр. 60/2017 од 20. 6. 2017)
- Одлука о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне Покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2017. годину („Сл. гласник РС”, бр. 61/2017 од 23. 6. 2017)
- Одлука о утврђивању Националне контролне листе наоружања и војне опреме („Сл. гласник РС”, бр. 61/2017 од 23. 6. 2017)
- Одлука о врстама девиза у којима се плаћају републичке административне таксе код дипломатско-конзуларних представништава Републике Србије и о висини курса динара за прерачунавање динарских износа такси у девизе („Сл. гласник РС”, бр. 61/2017 од 23. 6. 2017)
- Усклађени динарски износи из тарифе републичких административних такси („Сл. гласник РС”, бр. 61/2017 од 23. 6. 2017)
- Закон о изменама и допунама Закона о министарствима („Сл. гласник РС”, бр. 62/2017 од 26. 6. 2017)
- Уредба о изгледу, форми и садржини службене значке и службене легитимације („Сл. гласник РС”, бр. 63/2017 од 28. 6. 2017)

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

- Одлука о одређивању централизованих јавних набавки добара и услуга које ће спроводити Управа за заједничке послове републичких органа у 2018. години („Сл. гласник РС”, бр. 57/2017 од 9. 6. 2017)

РОБНЕ РЕЗЕРВЕ

- Одлука о утврђивању цене складиштења обавезних резерви нафте и деривата нафте у складиштима у јавној својини („Сл. гласник РС”, бр. 55/2017 од 2. 6. 2017)

БУЏЕТ

- Уредба о садржини, начину припреме и оцене, као и праћењу спровођења и извештавању о реализацији капиталних пројеката („Сл. гласник РС”, бр. 63/2017 од 28. 6. 2017)

• Правилник о висини и начину плаћања накнаде за коришћење података и документације основних геолошких истраживања која се као послови од јавног интереса финансирају из буџета Републике Србије, као и за коришћење података и документације геолошких истраживања који су постали јавна својина – државна својина по основу концесионих уговора („Сл. гласник РС”, бр. 54/2017 од 31. 5. 2017)

• Уредба о измени Уредбе о условима и поступку стицања статуса повлашћеног произвођача електричне енергије, привременог повлашћеног произвођача и произвођача електричне енергије из обновљивих извора енергије („Сл. гласник РС”, бр. 60/2017 од 20. 6. 2017)

• Уредба о измени и допунама Уредбе о подстицајним мерама за производњу електричне енергије из обновљивих извора и из високоефикасне комбиноване производње електричне и топлотне енергије („Сл. гласник РС”, бр. 60/2017 од 20. 6. 2017)

• Правилник о измени Правилника о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла („Сл. гласник РС”, бр. 60/2017 од 20. 6. 2017)

• Уредба о изменама Уредбе о уговору о откупу електричне енергије („Сл. гласник РС”, бр. 61/2017 од 23. 6. 2017)

• Упутство за коришћење, подешавање и одржавање опреме („Сл. гласник РС”, бр. 63/2017 од 28. 6. 2017)

• Упутство за маркирање деривата нафте у Републици Србији („Сл. гласник РС”, бр. 63/2017 од 28. 6. 2017)

СТАМБЕНИ ОДНОСИ

• Правилник о обрасцу извештаја у вези са стамбеним потребама, условима становања и програмима стамбене подршке у јединици локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 52/2017 од 26. 5. 2017)

• Правилник о врсти, обиму и динамици активности текућег и инвестиционог одржавања зграда и начину сачињавања програма одржавања („Сл. гласник РС”, бр. 54/2017 од 31. 5. 2017)

• Одлука о организовању полагања испита, издавања и одузимања лиценце за професионалног управника и вођења регистра професионалних управника („Сл. гласник РС”, бр. 64/2017 од 29. 6. 2017)

ПРОЦЕНИТЕЉИ

• Правилник о садржају и обиму програма стручне обуке, као и начину на који организатор спровођења програма стручне обуке за лиценциране проценитеље доказује да испуњава услове за спровођење стручне обуке („Сл. гласник РС”, бр. 55/2017 од 2. 6. 2017)

• Правилник о садржају програма и начину полагања и оцењивања испита за стицање звања лиценцирани проценитељ („Сл. гласник РС”, бр. 55/2017 од 2. 6. 2017)

• Правилник о континуираном професионалном усавршавању лиценцираних проценитеља („Сл. гласник РС”, бр. 55/2017 од 2. 6. 2017)

• Правилник о износу обавезне чланарине коју акредитовано професионално удружење проценитеља наплаћује својим члановима („Сл. гласник РС”, бр. 55/2017 од 2. 6. 2017)

СПОРТ

• Правилник о измени Правилника о спортским гранама и областима спорта у Републици Србији и спортским дисциплинама у оквиру спортских грана и области спорта („Сл. гласник РС”, бр. 59/2017 од 16. 6. 2017)

ДРЖАВНИ ПРЕМЕР И КАТАСТАР

• Уредба о Адресном регистру („Сл. гласник РС”, бр. 63/2017 од 28. 6. 2017)

ИНТЕЛЕКТУАЛНА СВОЈИНА

• Јединствена тарифа накнада за емитовање фонограма и на њима забележених интерпретација од стране јавних медијских установа („Сл. гласник РС”, бр. 63/2017 од 28. 6. 2017)

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици дајемо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора имају искључиво претплатници на наш часопис.

РАДНИ ОДНОСИ

Неплаћено одсуство

П: *Да ли се Правилником о раду после ступања на снагу ПКУ-а за запослене у установама предшколског васпитања и образовања може утврдити неплаћено одсуство од 2 месеца ради одласка у иностранство?*

О: Према члану 30. тачка 7) ПКУ-а, неплаћено одсуство се може утврдити и у другим случајевима утврђеним у колективном уговору код послодавца и правилником о раду, у складу са захтевом запосленог. Са позивом на ову одредбу, у Правилнику о раду установе могу се утврдити сви основи неплаћеног одсуства и његово трајање, који могу бити актуелни за конкретну установу, а да се сви случајеви не би набрајали, може се рећи и „према договору запосленог и послодавца", наравно у складу са интересима послодавца и да то не омета прописано обављање делатности. У том случају директор установе одлучује о конкретном захтеву, ако таква врста одсуства није конкретно споменута у Правилнику.

Уговор о делу

П: *Да ли се једним уговором о делу са физичким лицем може дефинисати више послова (интелектуалне услуге за које ће наручилац посла имати потребу) који треба да буду извршени у одређеном временском периоду, од–до?*

За сваку врсту посла би уговором био дефинисан рок и накнада. По завршетку сваке појединачне услуге Извршилац би доставио спецификацију извршене услуге по којој би се вршило плаћање. Дакле, уговором о делу бисмо дефинисали врсте услуга и накнаду за сваку услугу, а тек по обављеним услугама у дефинисаном периоду имали бисмо коначну вредност уговора о делу.

У сврху боље оперативности и експедитивности обављања послова желимо избећи ситуацију да за сваку појединачну услугу правимо посебан уговор о делу.

О: Према члану 600. Закона о облигационим односима, уговором о делу се посленик (предузимач, извођач радова) обавезује да обави одређени посао, као што је израда или оправка неке ствари или извршење неког физичког или интелектуалног рада и сл., а наручилац се обавезује да му за то плати накнаду. Сматрамо да ова одредба не забрањује да се једним уговором покрије више послова који се посебно обрачунавају. Што се тиче пореских обавеза, држава неће бити оштећена, запослени такође није оштећен, а ни послодавац. Не видим да је овакав уговор о делу противзаконит, што значи да је могућ.

Заснивање радног односа

П: *Запослени је био у радном односу на неодређено време до децембра 2014. године, двадесетак година непрекидно код једног послодавца. Крајем децембра закључио је споразум о престанку радног односа јер је над послодавцем покренут стечајни поступак. Од краја 2014. до данас запослени је у радном односу код другог послодавца.*

школске године у својству ванредног ученика, полагањем испита из свих предмета четвртог разреда утврђених школским програмом, осим из предмета физичко васпитање – ако је старији од 20 година.

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

П: *Недоумица се односи на јавну набавку у отвореном поступку – намирнице за припремање хране, по партијама, за потребе Геронтолошког центра. Поступак се трећи пут понавља за неке партије јер није било услова за доделу уговора, па је питање да ли опет мора да се поштује рок од 30 дана за подношење понуда, с обзиром на то да су уговори из претходне године истекли.*

О: Рок од минимум 30 дана мора бити поштован уколико се опет спроводи отворени поступак. Међутим, увек се може ићи у преговарачки поступак уколико су се стекли услови (било за члан 35. став 1. тачка 1), било за чл. 36. ст. 1. тач. 1) ЗЈН-а). Пошто у питању није наведено у ком смислу се нису стекли услови за доделу уговора, не може се знати за који би од ова два основа покретања преговарачког поступка било основа. У сваком случају, по оба основа уколико се позивају сви понуђачи који су доставили неприхватљиву понуду да исту учине прихватљивом (35.1.1), као и случају да у поступку није добијена ниједна понуда уопште или ниједна одговарајућа понуда, при чему сам поручилац позива понуђаче да поднесу понуду и нема законом минимално одређени рок у данима, већ тај рок мора бити примерен за подношење прихватљивих понуда.

Електронско правно издање

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Прописи.нет нуде преко 200.000 докумената – прописе, судску праксу (преко 40.000 сентенци), службена мишљења надлежних министарстава, моделе уговора и обрасце из свих области, и коментаре прописа врхунских стручњака. Ту су и калкулатори камата и судских такси, бројне актуелности и много тога још, у јединственом, дневно ажурном интернет издању с међусобно повезаним документима. Прописи.нет функционишу без икакве инсталације, имају бесплатан Мејл-сервис који прати све промене из области пословања коју корисник одабере и доставља их на мејл кориснику. Комфор, тачност и брзина, прегледни менији и једноставно коришћење расположиви су свима у било које доба дана и с било које локације у земљи и свету.

Пратите нас путем интернета на адреси: www.propisi.net

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs
или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

25
ГОДИНА

ЧЕТВРТ ВЕКА С ВАМА

ИНГ-ПРО

www.propisi.net

Јавне набавке и буџети

Грађанско право

Кривично право

Управно право

Привредно право

Радно право

Унакрсни поглед